

Veac nou

ORGAN AL CONSILIULUI GENERAL A. R. L. U. S.

LA ORDINEA ZILEI:

PROGRESUL TEHNIC

Insufletea cu care a fost întâmpinată recenta plenară a Comitetului Central al Partidului Comunist al Uniunii Sovietice, discuția vie care a început de îndată ce s-a aflat de ordinea ei de zi și a continuat pînă în prezenta plenară, atenția susținută cu care au fost urmărite dezbaterile pe larg relatate de presa sovietică — dovedesc că lucrările ce s-au desfășurat între 13 și 16 iulie 1960 în marele palat al Kremlinului au însemnat un eveniment important în viața poporului sovietic. Ele au confirmat încă o dată adevărul prognozei făcute de N. S. Hrușciiov care a arătat că pe măsură ce va înainta construcția comunismului, lupta pentru dobîndirea unor noi progrese tehnico-științifice va căpăta o însemnătate tot mai mare. Lucrul e lesne de înțeles dacă ne gândim că realizarea principiului repartiției comuniste presupune folosirea cât mai largă a celor mai noi cuceriri ale științei și tehnicii. În felul acesta se explică și regularitatea cu care Comitetul Central al Partidului Comunist al Uniunii Sovietice pune în discuția plenarelor sale problemele introducerii în producție a cuceririlor științifice și tehnicii, problemele asigurării progresului tehnic în toate ramurile economiei sovietice.

Hotărîrea adoptată arată că recenta plenară și-a exprimat satisfacția față de felul cum se îndeplinește planul septenal. Inepuizabila forță creatoare a poporului sovietic a asigurat, intr-adevăr, în perioada care s-a scurs de la cel de al XXI-lea Congres al P.C.U.S., obținerea unor succese remarcabile în toate domeniile. După ce în anul 1959 s-a înregistrat o creștere a producției industriale de 11 la sută, față de 7,7 la sută cît prevăzuse inițial planul de stat, în prima jumătate a anului 1960 s-a obținut un ritm de creștere a producției industriale de peste 10 la sută, față de 8,1 la sută cît a fost planificat. An după an, semestru după semestru, practica construcției comuniste în Uniunea Sovietică dezmente speculațiile apologetilor economiei capitaliste asupra unei inevitabile, și totuși inexistentă, după cum se vede, „legi a ritmurilor descrescînde”. Ritmurile de dezvoltare a economiei sovietice se mențin la nivelul ridicat, care le caracterizează de mult, și aceasta dă puțința țării și poporului care și-au asumat gigantică sarcină de a construi bazele tehnico-materiale ale comunismului să obțină rezultate la care nici o țară capitalistă, oricît de dezvoltată ar fi ea, n-ar putea îndrăzni nici măcar să viseze. În cea dintîi jumătate a anului 1960, Uniunea Sovietică a produs cu 2,7 milioane tone oțel, cu 15 miliarde kWh, cu 9 milioane tone petrol, cu peste 3 milioane tone ciment, mai mult decît în prima jumătate a anului trecut, Uniunea Sovietică, țara sputnicilor și luncilor, ocupă de departe primul loc în lume în ce privește construcția de locuințe la mia de locuitori. Uniunea Sovietică dispune de cele mai puternice linii de înaltă tensiune din lume. Uniunea Sovietică ocupă primul loc în lume în privința lungimii căilor fe-

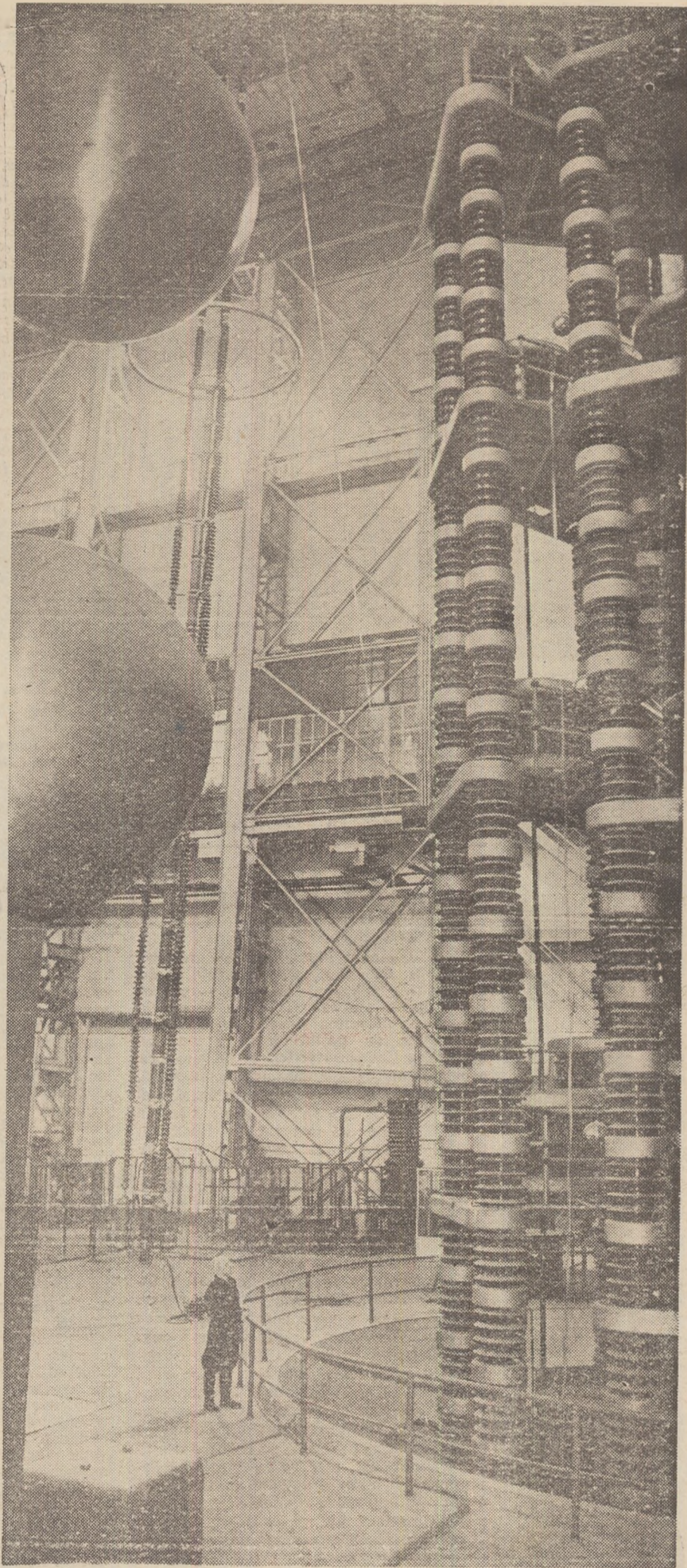
rate electrificate, în privința ritmurilor de electrificare a căilor ferate. Dar nimic nu arată mai bine impunătorul potențial economic de care dispune Uniunea Sovietică decît următorul fapt. La 1 ianuarie 1960, totalul fondurilor de bază ale organizațiilor de stat și cooperatiste, acumulate în cursul istoriei milenare a Rusiei și mai ales în cursul celor 42 de ani de existență ai puterii sovietice însumau două trilioane și patru sute miliarde ruble. În- tre 1960 și 1965, însă, valoarea fondurilor de bază de care va dispune Uniunea Sovietică se va dubla, acumulîndu-se încă o dată pe atîta decît s-a acumulat de la începuturile istoriei pă- minturilor ruse și pînă azi.

Desigur că asemenea rezultate nu pot fi obținute decît pe seama accelerației progresului tehnic, pe seama ridicării necontenite a nivelului productivității muncii. În centrul atenției plenarei C.C. al P.C.U.S. din 13—16 iulie a și fost pusă de aceea problema folosirii depline a posibilităților de creștere a productivității muncii, a accelerării ritmurilor de dezvoltare a industriei și transporturilor. Remarcabil este că recenta plenară a căutat și a găsit căile și mijloacele atingerii acestor țeluri prin îmbunătățirea continuă a indicilor calitativi, prin introducerea rapidă a tot ce oferă mai bun și mai nou știința și tehnica sovietică în producție. Hotărîrea adoptată de plenară arată că obținerea unui cîștig maxim de timp în întrecerea pașnică cu capitalismul trebuie să fie rezultatul unei accelerări a ritmurilor progresului tehnic, a electrificării complete a țării, a cooperării și specializării întreprinderilor, a găsirii celor mai raționale metode de organizare a producției. În activitatea conducerilor întreprinderilor sovietice urmează să joace un rol de primă însemnătate instrumentul analizei economice, care trebuie să descopere toate rezervele existente pentru îmbunătățirea indicilor calitativi: ridicarea calității producției, scăderea prețurilor de cost, sporirea acumulărilor. Problemele eficacității investițiilor, ale folosirii raționale a mijloacelor de bază și circulante, ale cheltuielilor de resurse materiale și umane, ale organizării întreprinderilor sînt puse la ordinea zilei. Hotărîrea plenarei subliniază faptul că în împrejurările actuale cînd s-a renunțat la emiterea împrumuturilor de stat și s-a trecut la desființarea treptată a impozitelor plătite de populație, îmbunătățirea indicilor calitativi ai producției, singurul izvor al sporirii acumulărilor, capătă o însemnătate deosebită pentru dezvoltarea în continuare a forțelor de producție, pentru creșterea nivelului de trai. Asemenea pîrghii ale conducerii economice ca hozrasciotul, rentabilitatea, prețurile, beneficiile și controlul prin rublă trebuie să fie de aceea folosite mai bine, mai complet.

Un loc însemnat în lucrările plenarei l-au ocupat și problemele sporî-

Ion Manu

(continuare în pag. 4-a)

La Institutul de cercetări electrotehnice din Moscova...

CITIȚI
ÎN ACEST
NUMĂR:

In Pamir

UN REPORTAJ

DE

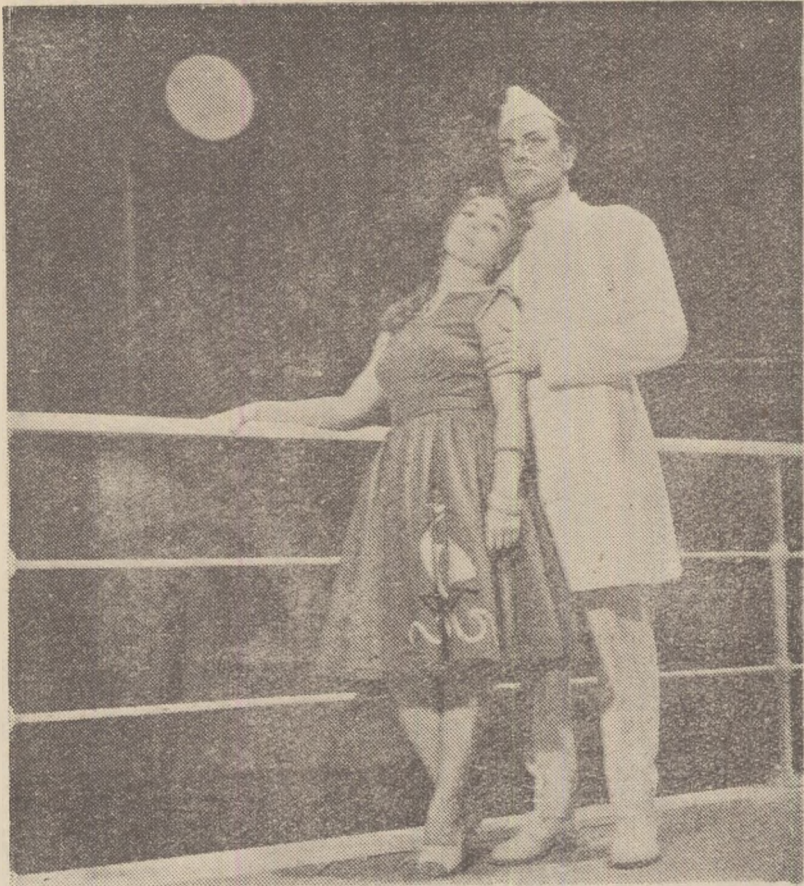
KONSTANTIN SIMONOV

(pag. 6-a)

Anul XVI — 22 iulie 1960

12 PAGINI, 1 LEU

29
(801)

Constanța Cimpeanu (Irinka) și Mircea Nemens (Faridi) într-o scenă din spectacolul „Dăruți iubitelor lalele”.

Noul roman al lui Mitchell Wilson

Cunoscutul scriitor american Mitchell Wilson, autorul romanelor „Fratele meu, dușmanul meu” și „Vieți în ceață” a vizitat recent, pentru a doua oară, Uniunea Sovietică. Într-un interviu acordat ziarului „Literaturnia gazeta” el și-a împărtășit impresiile despre Moscova:

— Moscova nu suferă comparație cu nici un alt oraș... Trebuie să trăiești la Moscova ca să înțelegi acest lucru. E un oraș incântător...

Mitchell Wilson a declarat că noul lui roman, „Întâlniri pe un meridian îndepărtat” are drept eroi principali doi savanți — unul sovietic și altul american. Amândoi lucrează cu ardoare la rezolvarea aceleiași probleme științifice, fără însă a ști unul de celălalt. Și iată că savantul american întreprinde o călătorie în U.R.S.S., unde are prilejul de a face cunoștință cu colegul sovietic și cu stadiul lucrărilor acestuia. Întâlnirea dintre cei doi savanți, aparținând unor medii sociale atât de diferite, este un moment dintre cele mai interesante. Fiecare dintre ei își pune întrebarea: ce fel de om este colegul meu?

Mitchell Wilson caută să răspundă la această întrebare în cartea sa inspirată, după cum se vede, din actualitatea imediată, și constituind o caldă chemare la înțelegere și cooperare între omenii de știință.

● În luna august la Moscova va avea loc cel de al XXV-lea Congres internațional al orientaliștilor, la care vor participa oameni de știință din aproape 50 de țări.

Pentru ca specialiștii să poată dezbate cât mai cuprinzător și amănunțit problemele ce-l interesează, lucrările Congresului se vor desfășura în 20 de secții între care secțiile de egiptologie, asiologie, semitologie, istoria țărilor arabe, filologia arabă, istoria Iranului, Afganistanului, istoria și filologia Caucazului și Transcauziei etc.

O particularitate a acestui congres o constituie faptul că lucrările lui vor oglindi uriașele prefaceri din viața popoarelor Asiei și Africii.

● La Saransk, capitala Republicii autonome Mordvine, a fost inaugurat un teatru liric. Printre primele spectacole au fost prezentate „Carmen” de Bizet și opera comică „Litova”, de compozitorul mordvin Leonti Kirukov.

● În arhiva marelui regizor Serghei Eisenstein se păstrează însemnări pentru un volum autobiografic pe care acesta intenționa să-l scrie. În însemnările lui, Eisenstein dorea să „surprindă, să rețină, și să înfățișeze” portrete de oameni pe care l-a cunoscut, impresii despre călătoriile întreprinse în Europa și America, reflecții despre artă etc. Însemnările vor apărea integral în revista „Znamea”.

● Compozitorul Iuri Șaporin a realizat de curând o nouă piesă concertistică pentru pian, „Balada”. Scrisă în spiritul tradiției lui Glazunov, „Balada” evocă pe alocuri arta lui Chopin, avind totodată o profundă originalitate.

● În editura vestgermană „Langewische Brandt” a apărut un volum de poezii de Maiakovski. Volumul, care așa cum scrie săptămânalul „Deutsche Woche” e prima traducere postbelică din operele lui Maiakovski în Germania occidentală, începe cu poemul „In gura mare”.

● La Moscova s-a bucurat de mare succes expoziția pictorului Gheorghi Nijski pe care Boris Pofiev îl caracterizează ca pe „un poet al luptei, al accentelor civice profunde, un artist inzestrat cu un simț ascuțit al epocii sale”.

● În Anglia a apărut o lucrare despre Eisenstein, Pudovkin, Dovjenco și alți maestri ai cinematografului sovietic.

La baza lucrării, intitulată „Istoria cinematografului rusc și sovietic” și cuprinzând o perioadă de 65 de ani, stau amintirile autorului, J. Leed, precum și alte izvoare.

● Cu romanul „Vint de iarnă” Valentin Kataev încheie ciclul de lucrări despre Marea Neagră, alcătuit din „O pinză în depărtare”, „Livada din stepă” și „Pentru puterea sovietelor”. Revista „Junosti” (nr. 7 și 8) publică în întregime acest roman.

● Teatrul „West End Players” din Toronto a pus în scenă piesa „Azilul de noapte” de Gorki, pe care presa canadiană o consideră „o mare frescă a vieții din Rusia țaristă, cea mai cunoscută lucrare a scriitorului pe continentul american”.

● „Inostrannaia literatura” a împlinit cinci ani de existență. În acest răstimp revista a publicat lucrări a peste 800 de scriitori străini și a reflectat viața literară și culturală din mai bine de 90 de țări ale lumii.

● Cea de a șasea plenară a conducătorii Uniunii Compozitorilor din U.R.S.S., care va avea loc în curând, va fi consacrată educației estetice a copiilor și tineretului.

Premieră la Teatrul de Operetă

„Dăruți iubitelor lalele”

Veselie, cîntec, glume, tinerete, fericire și... lalele. Cîte flori, atîtea perechi de îndrăgostiți, cîte buchete de lalele — simbolicele daruri ale naturii legate de poezia iubirii — tot atîtea sincere prietenii ale studenților de pretutindeni ce studiază alături de tinerii sovietici. Și pe deasupra o muzică antrenantă, curgătoare, spumoasă, parcă intradins scrisă pentru peisajul marin al acțiunii, iată pe scurt, ce a adus pe scena Teatrului de Operetă din București tînărul colectiv al studioului. Iată ce ne-au dăruit compozitorul ucrainian Oscar Sandler și libretistii A. P. Schneider și A. S. Guberman.

Noua lucrare lirico-dramatică, dincolo de ineditul muzicii, ne-a oferit cîteva afirmări artistice de valoare. De la debutantul regizor Toni Buiaeci, pînă la eroii principali Constanța Cimpeanu, Vali Niculescu, Vali Stănculescu, Gabi Gheorghiu, Mircea Nemens, Constantin Drăghici, Lia Turovski, Ruxandra Argeșiu, sfîrșind cu dirijorul Mircea Ionescu, toți sînt tineri, plini de talent. Ei au fost „prînși” de noua operetă și au știut să reverse asupra spectatorilor un entuziasm molipsitor. Faptul că regia își urcă interpretii pe scenă din mijlocul audilorilor, face ca toată sala să devină participantă la acțiune de la primul cuplet, de la primele replici. Și ritmul trepdant, susținut, nu mai lasă momente de „respirație” pînă la căderea cortinei. „Dăruți iubitelor lalele” va cuceri inimile tuturor iubitorilor de muzică.

Autorul muzicii filmelor „Actrița” și „Antoșa Ribkin”, al operelor „Cîinele grădinarului” și „In stepele Ucrainei”, al operetelor „Fata din Moscova”, „Cale lungă” și „Miresela nu trebuie să plîngă”, a lăsat o bună impresie cu acest nou spectacol. Oscar Sandler are o sprinteneală și o tinerete a condeiului muzical, caracteristice genului operetei. Remarcabilul vals ce generează aria indianului Faridi, sau paginile pline de poezie ale tinerelor îndrăgostite Irinka și Lena, cu greu îl pot părăsi pe spectator la ieșirea din sală.

Colectivul artistic care a dat viață ope-

reței „Dăruți iubitelor lalele” merită să fie încurajat și pe viitor (este aci locul să arătăm că direcția teatrului susține de o vreme Studioul tinerilor interpreți cu perseverență, iar realizările „Don Pasquale” și „Căsătoria secretă” fac cinste ansamblului de pe cheiul Dîmboviței), fiindcă ne-a oferit un spectacol echilibrat, omogen, de reală valoare artistică. Din distribuție s-au remarcat Constanța Cimpeanu și Vali Niculescu pentru frazarea expresivă, jocul natural și sinceritatea sentimentelor, Gabi Gheorghiu pentru inteligența comperajului și căldura interpretării, Emil Popescu pentru compoziția excelentă și umorul sănătos ce i l-a împrumutat amozorului de ocazie Zajigalkin, Lia Turovski, pentru îmbinarea cerințelor de dansatoare și cîntăreață, Sili Vasiliu pentru sensibilitatea cu care a conturat-o pe bunicuța Irinkăi. Din păcate coregrafia lui Vasile Marcu ni s-a părut cam lipsită de fantezie, iar decorul lui Nicolae Lebas — exceptînd actul al doilea — comun. Orchestra a cîntat îngrijit, dirijorul Mircea Ionescu secundîndu-i pe cîntăreți cu atenție și „menajamente” de sonoritate. Succesul spectacolului se datorește însă contribuției esențiale a regizorului Toni Buiaeci care — în ciuda tineretii — s-a dovedit stăpîn pe mișcarea scenică, plastica ansamblurilor, cursivitatea acțiunii.

Repertoriul Teatrului de Stat de Operetă s-a mai îmbogățit cu o lucrare sovietică de actualitate, bogată în mesaje semnificative. Realizatorii merită din plin un buchet de lalele.

Viorel Cosma

Acum cîteva zile, lui Mihail Solohov i-a fost înmînat, într-un cadru festiv, Premiul Lenin. În fotografia noastră: Solohov citind unui grup de prietenii din ultimele-i lucrări.

**b
r
e
v
e
r
i
a**

„Un record senzațional”

Am mai avut prilejul să scriem în această pagină despre succesul strălucit pe care Ansamblul de cîntec și dansuri al Armatei Sovietice l-a obținut în recentul său turneu în Franța, Cehoslovacia și Austria. Dacă revenim asupra acestui subiect e pentru că ecurile acestui succes stăruie în Apus, unde presa, radioul, publicațiile de specialitate continuă să-l comenteze.

Astfel, făcînd bilanțul turneului, presa franceză notează că la Paris artiștii sovietici au dat un număr de 62 concerte, la care au participat 653.000 spectatori. Ziarele consideră aceasta drept „un record senzațional”.

Dacă la toate acestea adăugăm elogiile publicului și ale criticilor de specialitate, vom căpăta o imagine a marelui succes cu care s-a încheiat turneul artiștilor militari sovietici.

Electronica și conducerea economiei

După cum se știe, dezvoltarea furtunoasă a științelor contemporane se caracterizează și prin îmbinarea disciplinelor științifice. Intrepătrunderea diverselor sectoare științifice a însemnat un puternic impuls pentru rezolvarea unor probleme complicate, cu rezultate deosebit de valoroase.

Dar dacă până acum intrepătrunderile amintite s-au petrecut mai ales în domeniul științelor naturii, în prezent am intrat într-o fază nouă, de intensificare a legăturilor dintre științele naturii și științele sociale, datorită radicelectronicii.

În ultimii ani, radioelectronica a devenit un auxiliar prețios al muncii intelectuale, prin automatizarea calculului tehnico-științific complex, prelucrarea automată a diverselor informații etc. De aici n-a mai fost decât un pas spre folosirea radioelectronicii în anumite compartimente de conducere a economiei naționale. Problema a devenit foarte actuală în Uniunea Sovietică, odată cu dezvoltarea forțelor de producție și extinderea producției socialiste. În aceste condiții, conducerea economiei a devenit un fenomen tot mai complex. A crescut cantitatea informațiilor economice, s-au complicat metodele de prelucrare a acestora, au sporit exigențele față de viteza și exactitatea analizei informațiilor.

La cele spuse până acum, trebuie să adăugăm că automatizarea proceselor de producție a avut drept consecință creșterea personalului de conducere în raport cu personalul de producție. De aci și necesitatea urgentă de a mări productivitatea muncii în sfera de conducere.

În aceste condiții, utilizarea mașinilor aritmetice de calculat cu claviatura și chiar a mașinilor de calculat analitice se dovedește insuficientă. În prezent, sînt necesare mijloace tehnice în stare să asigure mecanizarea și automatizarea complexă a activității de conducere. Asemenea mijloace sînt mașinile electronice de calculat.

Se înțelege că mașinile electronice nu pot înlocui nici aici creierul omului. Mașina poate oferi doar, într-un timp foarte scurt, mai multe variante pentru soluționarea unor probleme din care se alege una, potrivită cu condițiile date.

Așa de pildă, mașinile electronice pot fi de un mare ajutor în munca de planificare. Dificultățile în acest domeniu provin nu numai din complexitatea sarcinilor, ci și din volumul enorm al operațiunilor și din termenele foarte limitate pentru efectuarea lor. De aceea, fără concursul mașinilor electronice, nu se pot elabora dintr-odată cîteva variante de plan, pentru a se alege soluția cea mai bună. Modificarea cu 10 la sută în plus sau în minus, a producției de oțel, de exemplu, în planurile de dezvoltare a economiei naționale a unei republici, schimbă planul de producție în industria de mașini, în industria electrotehnică, în industria bunurilor metalice de larg consum. La rîndul ei, schimbarea volumului de producție în industria mașinilor determină schimbări în planul de producție al diferitelor sectoare, ramuri etc. Fiecare variantă de plan presupune deci un volum uriaș de calcul și o cheltuială de muncă corespunzătoare.

Avantajele utilizării radioelectronicii în conducerea economiei sovietice se poate constata și în alte domenii. Evoluția lunară, numai în republicile unionale, necesită 13 milioane operațiuni de calcul; recensămîntul periodic al populației — 40 milioane, iar recensămîntul populației — peste 3 miliarde. Folosirea mașinilor electronice reduce numărul salariaților și scurtează considerabil timpul necesar efectuării operațiunilor de mai sus.

Tehnica electronică are o mare importanță în calcularea influenței pe care o exercită modificarea unor prețuri și tarife asupra diverselor corelații, precum și în elaborarea unui sistem științific de prețuri cu ridicata. Costul unui produs, oricît de simplu, cuprinde elemente de muncă trecută, cum sînt: materialele prime, materialele auxiliare, combustibilul, amortizarea. Schimbarea prețului la unul din elemente deteră în schimbarea prețului de cost al produsului respectiv, iar acesta poate influența o altă gamă de producție. Este evident că toate aceste operații implică o multitudine de calcule, greu de efectuat fără ajutorul mașinilor electronice.

Radioelectronica va ocupa un loc important în sectorul aprovizionării tehnico-materiale. Mașinile electronice prezintă termenii problemei: normele de aprovizionare, programul de producție etc. și pe această bază stabilesc necesitățile de aprovizionare. Practica a arătat că folosirea mașinilor electronice în acest domeniu reduce termenul de elaborare a planului de aprovizionare de la 3-4 luni la 3 zile, paralel cu reducerea personalului la jumătate și scăderea cheltuielilor la o cincime.

În prezent, U.R.S.S. dispune de cel mai mare sistem de transport din lume cu o conducere unică. Folosirea mașinilor electronice pentru alcătuirea graficului de circulație a trenurilor, asigură realizarea circulației unui număr maxim de trenuri, în condițiile date. Graficul maximal de circulație a trenurilor într-un sector de cale ferată cu 30 de gări, poate fi alcătuit, cu ajutorul mașinilor electronice, în 20 minute, în timp ce pentru alcătuirea manuală a unui asemenea grafic, sînt necesare 10 zile-om.

Sistemul socialist deschide perspective deosebit de favorabile automatizării muncii de conducere a economiei naționale. Spre deosebire de țările capitaliste, unde fiecare firmă își creează sisteme proprii de automatizare a conducerii, în socialism este pe deplin posibilă organizarea unui sistem unic de automatizare, cu rezultate extrem de favorabile.

E greu de prevăzut de pe acum totalitatea consecințelor pozitive ale automatizării unor procese de conducere ale economiei. E-te suficient însă să arătăm că automatizarea va rezolva probleme economice pe care nimeni nu îndrăznea înainte să le ridice datorită volumului uriaș de muncă, pentru a înțelege mai bine avantajele utilizării radioelectronicii în conducerea economiei naționale.

Mie Zaharia

Irina Vaninsina, muncitoare în sovhoz și studentă într-un institut agronomic

Generația constructorilor comunismului

Luînd cuvîntul la recentul Congres al învățătorilor și profesorilor din R.S.F.S.R., Nikita Sergheevici Hrușciiov a definit cu o pregnanță deosebită specificul momentului actual în viața Uniunii Sovietice: „Noi rezolvăm în prezent două sarcini istorice — crearea bazei tehnico-materiale a comunismului și educarea omului nou. În realitate acesta e un proces unic”. Una din laturile acestui proces, sarcina istorică de a educa generația constructorilor de mine ai societății comuniste prin îmbinarea armonioasă a însușirii cunoștințelor cu educarea prin muncă — a fost obiectivul central al Congresului. Prin concluziile lui, prin rezolvarea comunismului a problemei educației tinerei generații, acest Congres capătă semnificații deosebite și pentru educatorii din patria noastră, ca și din celelalte țări socialiste.

În marea sală a Kremlinului, unde reprezentanții poporului sovietic dezbate și hotărăsc cele mai importante probleme ale statului constructor al comunismului, s-au adunat de astădată 1204 trimiși ai celui mai numeros detașament al intelectualității sovietice — învățătorii și profesorii școlilor de cultură generală. Numărul lor se ridică astăzi în Uniunea Sovietică la 1.900.000 față de 280.000, cîți erau înaintea Revoluției din Octombrie. Din primii ani ai puterii sovietice acest detașament de luptă pe frontul învățămîntului și-a consacrat întreaga sa putere de muncă celei mai nobile cauze — educării tinerelor generații de constructori ai socialismului, iar astăzi, în zilele noastre, de ziditori ai societății comuniste. Învățătorii și profesorii sînt aceia care au dat lumina milioaneilor de copii din rîndul carora au crescut, în ce peste patruzeci de ani ai puterii sovietice, savanți cu renume, ingineri, agronomi, minunai eroi ai muncii care lucrează în fabrici și uzine, pe mari șantiere de construcții în colhozuri și sovhozuri, apărători viteji ai muncii pașnice a poporului.

Despre ce au discutat în decurs de patru zile acești reprezentanți de frunte ai intelectualității sovietice? În salutul Biroului C.C. al P.C.U.S. pentru

R.S.F.S.R. și al Consiliului de Miniștri al R.S.F.S.R., în rapoartele prezentate de E. I. Afanasenko, ministrul Învățămîntului al R.S.F.S.R., de I. A. Kairov, președintele Academiei de științe pedagogice a R.S.F.S.R., și de S. P. Pavlov, primul secretar al C.C. al Comsomolului, în intervențiile zecilor de delegați, în cuvîntarea de o semnificație deosebită a președintelui Consiliului de Miniștri al

Pe marginea Congresului învățătorilor și profesorilor din R. S. F. S. R.

U.R.S.S., Nikita Sergheevici Hrușciiov, au fost citate numeroase fapte dovedind că școala sovietică îndeplinește cu succes sarcina trasată de a da elevilor cunoștințe generale și politehnice, de a-i educa în spiritul dragostei nemărginite față de Patria Sovietică, al internaționalismului proletar și al prieteniei dintre popoare, în spiritul respectului profund față de munca creatoare, pentru o participare activă la viața obștească.

Una din sarcinile principale ce stau astăzi în fața școlii sovietice este ca pînă în 1962-1963 să se efectueze trecerea generală de la școala de 7 ani la școala obligatorie de 8 ani (sarcină ce se rezolvă treptat încă de pe acum), și să se dezvolte necontenit rețeaua de școli medii, astfel ca în viitor învățămîntul complet de cultură generală să cuprindă pe toți elevii. Astfel, în actualul plan septenal, numărul școlilor medii va crește de la 19.500 pînă la 25.500, în 1965; în același an vor învăța în clasele mari 4.600.000 elevi, cu 2.600.000 mai mulți decît astăzi.

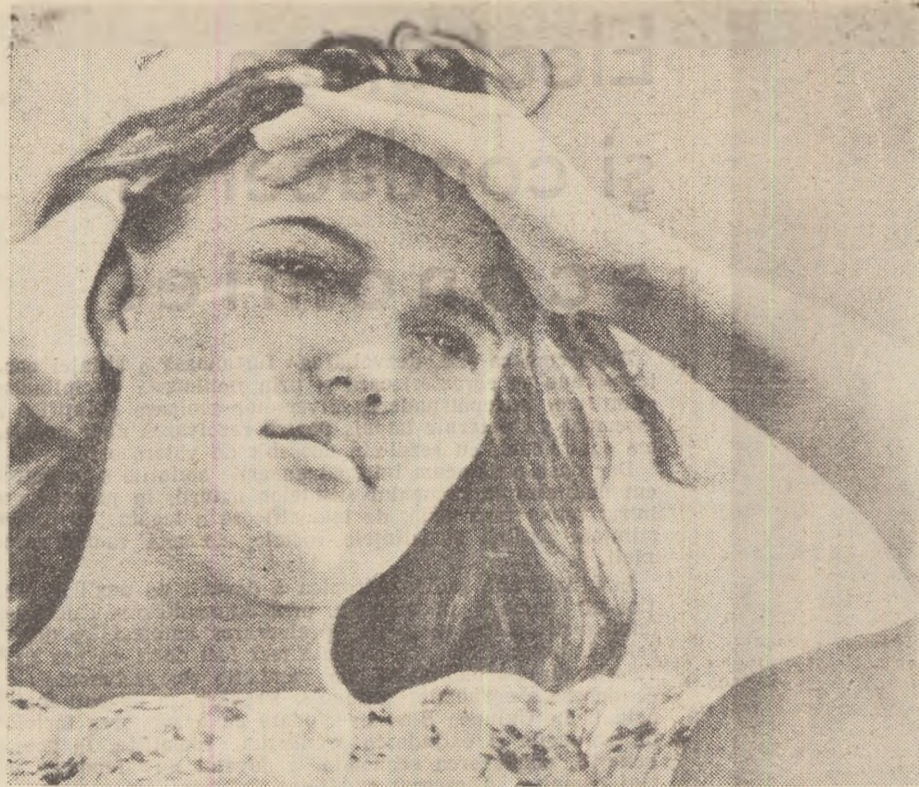
Noua școală de opt ani se caracterizează prin realizarea consecventă, paralel cu însușirea profundă a bazelor științelor și a cunoștințelor politehnice, a unui sistem complex de educație prin muncă a elevilor care

asigură, încă din primele clase, pregătirea psihologică și practică pentru munca productivă, utilă societății. Educația elementară prin muncă începe încă în clasele I-IV și continuă în clasele V-VIII, prin activitatea în atelierele și pe terenul experimental al școlii. În plus, fetele învață gospodăria, croitoria, arta culinară. Această latură a educației elevilor se îmbină armonios cu predarea obiectelor de cultură generală și a cunoștințelor politehnice. În cuvîntările rostite la Congres s-a subliniat, printre altele, că în cadrul noului sistem fizica, matematica și celelalte științe vor fi predate într-o mai strînsă legătură cu viața practică, cu sarcinile practice ale construirii comunismului. Educația estetică și literară a elevilor se va dezvolta multilateral prin sădirea în sufletul lor a cultului muncii pentru binele obștesc, a sentimentului frumosului prin muncă, a înțelegerii operelor literare și artistice ca mijloc de înobilirea a sufletului, de dezvoltare a unui caracter integru de constructor cult și conștient al societății comuniste.

Cuvîntele profetice din 1920 ale lui Vladimir Ilici Lenin, citate de N. S. Hrușciiov, devin astăzi, realitate: munca în comunism este o muncă voluntară. În alara normei, o muncă prestată din obișnuința de a munci pentru folosul obștesc, o necesitate a unui organism sănătos.

Prin numeroasele fapte concrete și idei expuse, dezbaterile Congresului, au dovedit că acesta reprezintă o verigă importantă nu numai în dezvoltarea unui nou tip de școală multilaterală, ci și în educarea unui nou tip de om, a constructorului comunismului — cult și cu o înaltă conștiință, armen os dezvoltat, bun specialist al profesiei sale și în același timp cunoscător al bazelor științelor, cu o profundă pregătire politehnică și umanistă. Acesta este omul societății comuniste și pe care l-au vădit marii dascăli ai proletariatului — Marx, Engels și Lenin.

G. Mihăilă
candidat
în științe filologice

„La ce se gindește această fată”.

O fotografie și legenda ei

Revista sovietică „Femme de nos jours”, care apare în limba franceză la Moscova a publicat fotografia pe care o reproducem alăturat. „La ce se gindește această fată?” — și-a întrebat cititorii redacția deschizând un concurs pentru cea mai bună explicație. „Poștane-a adus de pe acum — scrie revista — zeci de răspunsuri ale cititorilor noștri sovietici și străini. În Siberia, Ucraina, Tula, Belorusia, la Șanghai, Calcutta, Leipzig, Rostock, Phenion, Ottawa și București prieteni necunoscuți au privit această fotografie imaginându-și gândurile, sentimentele, toată viața unei simple fete sovietice...” Sarcina noastră este minimă, căci a comenta gândurile publicate în revistă ar însemna să comitem o impietate și anume aceea de a explica frumosul care este grăitor, în acest caz, prin sine însuși.

Evgheni Berestovski din Beregovo scrie: „Cine ar putea spune ce gindești când ai 17 ani, când este dimineață, când marea este la picioarele tale, când ai perspectiva larg deschisă? Știi doar la ceea ce ea nu se va gândi niciodată. Tineretea mea neliniștită, prima mea dragoste — fata cu ochi verzi — fericirea mea dificilă, nu le voi schimba contra orice ar fi! Insa această fată are o altă fericire, și este bine”.

Berestovski își amintește de zilele grele, dar eroice, ale tinereții sale, când se făureau luminile comuniste de azi. Și își aduce aminte și de prima dragoste. Oare și fata din fotografie iubește?

Iuri Rostianov, ucrainean din Voznesensk, scrie: „Fata iubește. Ea iubește din toată inima, o dragoste adevărată. Expresia fetei, ochii care clipește reflectând o fericire profundă și sigură, sînt grăitoare. Cîrînd, foarte cîrînd... ei își vor uni viețile...”

Dar scrisoarea soților M. și N. Terebin din Baku este mai puțin romantică pentru că nu vorbește despre dragoste? Nu. E vorba de Katia, de unul din milioanele de copii sovietici care și-au pierdut părinții în timpul războiului. Ce face Katia acum? Se pregătește să dea examenul de admitere la facultatea de medicină. Și e fericită, ne asigură Terebinii. Și nu i-a fost ușor Katiei să învingă dificultățile începutului vieții în uzină, apoi cursurile serale, după o întrerupere de șapte ani a școlii. A intervenit și o boală grea. Dar Katia a învins. Își va realiza visul. Privește în zări ca și fata din fotografie, ca și milioane de tineri sovietici. Este vîrsta marilor elanuri. Keg Tien-tsing, student la Institutul aeronautic din Pekin le înțelege. „...Eu știu la ce se gindește ea... Am întîlnit-o pentru prima oară pe terenul de lansare a primei rachete trimise în lună cu un om... Sîntem împreună într-un laborator special amenajat pentru a înregistra mesajele pilotului, transmise prin radio... Fără a se odihni, ea înregistrează noaptea și zi datele care ne parvin și le studiază atent. Iată racheta ieșită din sfera de atracție terestră. Peste cîva timp ea va atinge Luna... Era la 14 februarie 1965, ziua celei de a 15-a aniversări a Acordului de prietenie, alianță și asistență mutuală între U.R.S.S. și R.P. Chineză”.

Spre Lună, prima rachetă avînd la bord un om, — visul care se vor împlini. De altfel există ca factor comun și în alte scrisori cuceririle sovietice în astronautică. „Sora mea — scrie P. Krishnaswamy

Nardu din Punganuru, India — crede că tînăra observă urma argintie a rachetei care face inconjurul pămîntului, mîndră că poporul său a reușit primul să o lanseze și că nu va întîrzia să trimită în Univers o navă interplanetară”. Și Nardu devine liric: „Mi se pare că această fată ar produce un efect minunat printre porumbei, în fața monumentului ridicat la Leningrad în memoria neînfricaților soldați care și-au dat viața pentru Patrie. De ar dispărea ororile războiului pentru totdeauna, astfel ca lumea să rămînă mereu senină și strălucitoare ca acești porumbei care zboară deasupra pămîntului!”

Imaginea acestei fete devine simbol al încrederii, al păcii nu numai pentru un indian și familia sa de 9 persoane, ci și pentru Lika Nassir din Bagdad. Ar trebui să reproducem integral scrisoarea pentru frumusețea ei reținută. „Am 18 ani. Trăiesc în Irak. Sora mea are 17 ani și vrea să semene cu Zoia Kosmodemianskaia.

...Soarele își trimite razele aurite pe pămînturile liniștite... O tînără fată stă în apropiere și scrutează orizontul albastru... În ochii săi sinceri se citește maturitatea. Poate este tristețe? Căci ea își amintește că acum 15 ani un război teribil făcea ravagii pe acest pămînt înfloritor... Fetița a avut noroc: nu a fost rănită și nu și-a pierdut părinții, însă o amintire profundă a rămas în sufletul său. După război poporul și guvernul au ridicat din ruine orașele distruse... Din nou soarele păcii strălucește la zenitul pămîntului natal. Există, însă, oameni în lume care făuresc proiectele unui nou război... Nu! spune tînăra. Noi nu vom admite ca un alt război să ne tortureze din nou”.

Trunchierea reduce din farmecul scrisorii fetei de 18 ani din Bagdad. Dar asemenea mărturisiri prețuiesc imens în bătaia pentru pace, căci sînt rînduri care dovedesc siguranța în victoria omenirii, avînd asemenea apărători ca oamenii sovietici

Mi-aș permite doar să adaug o părere personală.

Fata din fotografie iubește, iubește cu pasiune viața, tot ceea ce o înconjoară. Va fi fericit bărbatul care va fi iubit de o asemenea femeie.

Sergiu Brand

LA ORDINEA ZILEI: PROGRESUL TEHNIC

(Urmare din pag. 1-a)

rii în continuare a producției bunurilor de consum popular, ale satisfacerii depline a cerințelor populației sovietice. Mulțumită succeselor obținute în înlăturarea planului septenal, mulțumită perspectivei ce se conturează tot mai clar ca planul septenal să fie realizat înainte de termen, cresc și posibilitățile de a pune la îndemîna populației sovietice bunuri de consum care să satisfacă pe cumpărătorul cel mai exigent. Nu de mult, au fost afectate

După întîlnirea de la Veneția

ANUL TOLSTOI: UN DIALOG INTRE EST ȘI VEST

Fără îndoială că întîlnirea internațională de la Veneția consacrată semicentenarului morții lui Tolstoi reprezintă una din manifestările cele mai semnificative ale „Anului Tolstoi”. Faptul că organizatorii acestei întîlniri n-au circumscris limitele întîlnirii la sfera așa-zisei culturi occidentale, ci au invitat reprezentanți din cele cinci continente, vădește o dată mai mult că în a doua jumătate a secolului al XX-lea influența lui Tolstoi se exercită asupra literaturii contemporane din toate țările, inclusiv asupra nașterii și dezvoltării noii culturi din țările ex-coloniale.

E adevărat că dezbaterile care au reunit timp de patru zile cincizeci din scriitorii și istoricii literari cu renume mondial pe insula Sangiorgio Magiore nu au fost totdeauna la înălțimea care se putea aștepta ținînd seama de renumele și „suprafața” literară și istorico-literară a unora dintre participanți; totuși, modul în care temele incluse în program și ciocnirile de idei au reflectat anumite preocupări contemporane, modul în care ele au oglindit atitudinea față de moștenirea tolstoiană a fost deosebit de ilustrativ pentru raporturile care există între opera lui Tolstoi și diferitele curente de gândire contemporane.

Prima trăsătură caracteristică a simpozionului a constituit-o faptul că temele discutate au privit mai mult omul, gînditorul, și mai puțin scriitorul. Debutînd cu un film sovietic despre viața lui Tolstoi — un fel de mare album de fotografii animate — cum îl califică un ziar italian, ședința inaugurală a continuat cu o mică schiță biografică trimisă de ultimul secretar al patriarhului de la Iasnaia Poliana — Nikolai Gusev — din care apare cu o deosebită pregnanță ambianța populară în care a trăit Tolstoi mai ales în ultima etapă a vieții sale, precum și disciplina zilei sale de lucru.

Relevînd contactele strînse pe care Tolstoi le-a avut pînă în ultimele zile ale vieții cu țărani din vecinătate, înclinațiile scriitorului spre simplitatea traiului rustic, izolarea relativă de anturajul nobiliar etc. Gusev contrazice în mod vădit interpretarea tendențioasă pe care, cu prilejul aceleiași semicentenar, a dat-o Alexandra Tolstoi a relațiilor dintre „Tolstoi și țărani rus”. În revista americană „Russian Review”, în calitate de conducătoare a „Fondului Tolstoi”, Alexandra Tolstoi a pretins că autorul lui „Război și pace” ar fi văzut în țărănime numai latura „carataevistă”, „răbdarea și așteptarea împăcată a suferinței și a morții”. Această teză, care repetă de fapt afirmațiile favorite ale unor istorici literari mistici ca Mereșkovski, intră în flagrantă contradicție cu realitatea operei tolstoiene, mai ales în ultima ei etapă, cînd ea abundă în figuri de țărani (să amintim numai de servitoarea Tania din „Roadele învătăturii” sau de bătrînul sectant din „Invierea”) care sînt în spirit și în comportare foarte străini de smerenia carataevistă. Pe de altă parte, în paginile însemnărilor tolstoiene, în diferite conversații și scrisori, Tolstoi a elogiat nu numai răbdarea și capacitatea de a îndura a omului simplu, ci și-a exprimat minia — pe care o comunica și interlocutorilor săi în expresii violente, mai ales cînd aceștia erau țărani — față de impierea brutală din partea moșierilor.

Delegația sovietică la întîlnirea de la Veneția, alcătuită din personalități reprezentative ca Leonov, Tvardovski, și-a adus aportul în primul rînd prin raportul istoricului literar Ermilov. Pornind de la analiza bazelor populare ale operei tolstoiene, Ermilov a urmărit prin intermediul personajelor din marile romane dezvoltarea umanismului în opera lui Tolstoi, căutîndu-i originea istorică în acel moment al dezvoltării capitalismului și în cotitura care se operează în conștiința claselor populare între 1850 și 1860.

Tolstoi nu vedea în capitalism conținutul istorico-social și raporturile născute din evoluția progresului istoric ci numai „diavolul”. El căuta soluția rîului în limitele imprecise ale unei viziuni fataliste întemeiate pe valorile tradiționale. Dar în ansamblul ei, opera lui Tolstoi este orientată înspre „mir”, înspre căutarea armoniei dintre om și lumea exterioară.

Tezele lui Ermilov au stîrnit vii dezbateri. Partizanii „războiului rece” nu au lipsit de la întîlnirea de la Veneția, dînd controvei ideologice un vădit caracter provocator. Un Salvador de Madariaga, vechi spadasi al provocărilor antisovietice, pe care chiar un ziar burgez italian l-a calificat drept „întîrziat al războiului rece”, a pretins că interpretarea marxistă, așa cum s-a vădit ea în raportul lui Ermilov și în comunicarea profesorului Gudzi, „ar modera excesiv” opera lui Tolstoi. „Nu faceți din acest discipol al lui San Marco un discipol al lui San Marx” — a exclamat poetul Madariaga; un alt istoric occidental, Marc Slonin, care a publicat de altfel înainte de război o carte interesantă despre raportul dintre Tolstoi și literatura occidentală, s-a datat și el la banalități propaandistice în genul lui Madariaga, făcînd din Tolstoi un „dinamic al progresului”.

Lăsînd de o parte aceste incrușări de spade care de fapt au fost laterale dezbaterii, trebuie remarcat că majoritatea participanților au aderat la o concepție mai constructivă asupra înțelirilor internaționale. Scriitorul indian Roja Raul, în a cărui țară influența lui Tolstoi s-a făcut simțită mai ales în mesajul spiritual al „profetului de la Iasnaia Poliana”, a subliniat faptul că însuși conceptul de destin religios din opera tolstoiană depășește de fapt conceptul unei religii curente, fie că vorba de budism, taoism sau creștinism. Poetul francez Pierre Emmanuel a demonstrat, pe baza unor citate Sogate, că în opera lui Tolstoi dispare și resemnarea nu sînt numai un păcat ci moartea spirituală absolută. Conceptul de „mir” la Tolstoi, a arătat abatele catolic Pierre, este un instrument pentru edificarea unei comunități universale egalitare fără deosebire de rasă.

Partea cea mai interesantă a dezbaterii rămîne, însă cea consacrată lui Tolstoi-scriitorul. În această direcție, trebuie semnalată intervenția criticului englez Cecil care vede în Tolstoi scriitorul născut într-un moment istoric crucial, cînd romanul devine o formă artistică vie, capabilă să încarneze artistice probleme definitive ale existenței umane exprimate la vremea lor de Dante în poezie și de Shakespeare în teatru; într-un cuvînt, Tolstoi este primul scriitor care a devenit universal ca prozator și nu ca poet.

Discuții în contradictoriu a stîrnit problema moștenirii și influenței operei tolstoiene asupra creației contemporane. În timp ce Guido Piovene vede soluția crizei literaturii occidentale în re-dezvoltarea lui Tolstoi și reluarea „adevăratului drum al genului romanesc așa cum a fost indicat de Tolstoi, drum care ar putea duce romanul modern de la formalism către o ideologie stenică”, Alberto Moravia a emis teza discutabilă că influența actuală a lui Tolstoi asupra literaturii occidentale este mai puțin vizibilă decît aceea a lui Dostoievski.

Ținînd seama de calitatea și caracterul reprezentativ al participanților, întîlnirea de la Veneția a dat naștere astfel unui adevărat dialog cultural între Est și Vest, chiar dacă nu a adus contribuții prea însemnate pe terenul cercetării propriu-zise istorico-literare a operei tolstoiene.

Horia Bratu

Scrisoare din Estonia

— Prietene drag, îți scriu din Estonia — o țară mică, situată între Marea Baltică și lacul Ciud. Natura aspră, condițiile istorice grele au educat aici un popor harnic, hotărât, setos de cultură. Tallin, capitala Republicii Sovietice Socialiste Estone, străvechi centru cultural, datează de 1.000 de ani. Alături de turnurile cetăților din piatră, de acoperișurile din țiglă roșie și de turlele în formă de săgeată ale bisericilor, se înalță cartiere moderne și pădurile de schele ale noilor construcții. La poalele orașului, mărginit de parcuri umbroase, se sparg talazurile spumeginde ale Mării Baltice.

Tallin-ul are 250.000 de locuitori. Dar astăzi... Automobile și autobuze, biciclete și motocicletă, trenuri, vapoare și avioane au adus aici zeci și zeci de mii de oaspeți din toate colțurile țării și de peste hotare. Străzile sînt pline de oameni îmbrăcați sărbătorește. Pe chipurile lor se citește bucuria. Pretutindeni flutură drapelul, strălucesc costume naționale multicolore. Pe străzile vechiului oraș, pe distanțe de kilometri, în acordurile orchestrelor, mii de demonstranți se îndreaptă spre uriașa Piață a Cintelului. Piața, situată într-un parc străvechi, e construită în formă de amfiteatru. Aici s-au strîns aproape 100.000 de oameni. Iar pe treptele uriașei estrade, terminată de curînd, se află femei, bărbați, copii învesmîntați în costume naționale viu colorate. Cunoscutul compozitor și dirijor eston, Gustav Ernesaks, ridică bagheta. „Marea Baltică — marea păcii”, noua cântată a lui Eugen Kapp și Ralf Parve, răsună măreț în interpretarea a 42.000 de cîntăreți.

Nădăduiesc, prietene drag, că în felul acesta și-ai putut forma o imagine despre sărbătorirea unei date remarcabile din viața noastră: 21 iulie — zi în care aniversăm 20 de ani de la proclamarea Republicii Sovietice Socialiste Estone.

În această zi începe cea de a 15-a serbare republicană a cintelului, cea mai grandioasă din toate serbările care s-au desfășurat în Estonia.

În Estonia se organizează, la fiecare cinci ani, serbări populare ale cintelului, la care au loc și alte manifestări culturale. În vara aceasta, sărbătoarea cintelului e precedată de o seară de creație populară. Două mii de dansatori, cinci sute de gimnaști și două sute de acrobați vor da un spectacol pitoresc pe cel mai mare stadion din republică. Se va produce de asemenea și o fanfară alcătuită din 6000 de oameni. Serbarea se va încheia cu un spectacol de teatru în aer liber: Teatrul academic de operă și balet „Estonia” va prezenta opera „Cîntărețul libertății” de Eugen Kapp. Așa vom sărbători 20 de ani de la proclamarea Estoniei Sovietice.

Acești 20 de ani au fost plini de evenimente și prefaceri mari în toate domeniile vieții noastre. Pentru a caracteriza succesele pe care le-am obținut, o să dau numai un singur exemplu, din domeniul economiei: anul acesta, producția industrială a Estoniei va crește de 10,3 ori în comparație cu anul 1939.

În această scrisoare mi-am propus să vorbesc pe scurt despre viața culturală a Estoniei Sovietice — despre muzică, literatură, teatru, cinema...

O să încep cu muzica — cu creația de operă și balet care se dezvoltă impetuos. Se știe că în timpul regimului burghez, dramaturgia muzicală n-a mers mai departe de unele încercări timide. Dacă ai cunoaște, prietene drag, repertoriul a două teatre de operă estone, și-ai da seama ce loc important ocupă lucrările compozitorilor sovietici estoni. Unul din compozitorii cei mai cunoscuți este Eugen Kapp — autorul operei „Focul răzbunării”, al baletului „Tocătoarea de aur”, al operei pentru copii „Poveste de iarnă”... De aprecierea publicului se bucură de asemenea și operele lui Gustav Ernesaks, inspirate din lupta de eliberare a poporului eston: „Lacul sfînt”, „Țărnuț furtunilor”, „Botzul focu-

lui”, opera lirico-comică „Braț la braț” etc. Un eveniment remarcabil în viața muzicală l-au constituit baletul „Tiina” de Lidia Auster și „Baletul-simfonie” de tânărul compozitor Eino Tamberg.

În lunile ce urmează vor intra în repetiție citeva opere și baleturi noi ale compozitorilor noștri, vor fi prezentate în primă audiere noi lucrări simfonice etc.

În afară de teatrele de operă există în republică șapte teatre dramatice de stat, tot aștea teatre de amatori pe lângă cluburi și case de cultură și citeva sute de cercuri dramatice de artiști amatori. În afară de repertoriul clasic — piese de Shakespeare, Schiller, Lope de Vega, Ibsen, Gorki și Tchov — aceste teatre prezintă cu mult succes piese de scriitori contemporani estoni și străini.

În Estonia se acordă o deosebită atenție teatrului. În 1959, spectacolele prezentate de teatrele profesionale au fost vizionate de 1.146.000 de persoane. Dacă avem în vedere că populația republicii e de 1.200.000 de oameni, înseamnă că anul trecut fiecare locuitor matur al Estoniei a frecventat teatrul în medie de cel puțin două ori.

Cea mai tinăra artă e cinematograful. În ultimul timp, studioul din Tallin a realizat filme care s-au bucurat de mult succes în republică cit și în afara hotarelor ei. Pe ecranele cinematografulor noastre rulează de asemenea numeroase filme din republicile sovietice frățești și străine. Rețeaua vastă de cinematografe face filmul accesibil chiar și în cele mai îndepărtate colțuri ale țării.

Multe lucruri și-ai putea spune, prietene de departe, și despre viața literară a țării mele. În anii puierii sovietice, literatura estonă a depășit granițele înguste de limbă ale micului nostru popor. Iată citeva cifre: în ultimii 20 de ani, 250 de lucrări aparținînd unui număr de 54 de scriitori estoni au fost traduse în 33 de limbi.

Alături de vechea generație se afirmă și pleiada de scriitori mai tineri, a cărei creație s-a format în condițiile orînduirii sovietice. În anii grei ai celui de al doilea război mondial și-au început activitatea createoare mulți scriitori deosebit de talentați ca Iuhon Smuul, Debora Vaarandi, Ralf Parve, Minni Nurme, Hans Leberecht ș.a. Intrucît n-am posibilitatea să mă opresc asupra numeroaselor lucrări ale acestei generații de scriitori, voi da în această scrisoare două exemple din viața li-

terară nouă a Estoniei Sovietice. Anul trecut, Iuhon Smuul a publicat „Cartea de gheață” — una din cele mai interesante lucrări ale literaturii estone, reprezentînd jurnalul unei călătorii în Antarctica. „Cartea de gheață” s-a bucurat de mult succes nu numai în Estonia. În scurtă vreme lucrarea a fost tradusă în multe limbi ale popoarelor sovietice și străine.

Noul volum de versuri al poetei Debora Vaarandi, „Visătoarea de lângă fereastră”, a fost apreciat ca unul din cele mai importante evenimente din poezia estonă. Profunzimea, caracterul emoțional și perfecțiunea artistică a formei situează aceste versuri alături de cele mai bune poezii sovietice contemporane.

Acum 20-30 de ani, lucrările scriitorilor estoni erau tipărite în tiraje neînsemnate: un roman în 1.000-2.000 de exemplare, o poezie în 100-500 exemplare. În prezent romanele scriitorilor estoni apar în tiraje de 30.000-40.000 exemplare, volumele de versuri în 3.000-10.000 exemplare. Anul acesta vor apare 15 volume noi de versuri — cel mai mare număr din istoria poeziei estone.

În afară de literatură națională în Estonia se tipăresc lucrările multor scriitori sovietici și străini. Așa, de pildă, Operele alese de Balzac apar în 15 volume, într-un tiraj de 20.000 de exemplare. A început tipărirea Operele alese de Shakespeare, în 7 volume, și a colecției „Mari maeștri ai cuvîntului” — în 40.000 exemplare. În această colecție apar cele mai bune romane contemporane sovietice și străine.

Sub raportul numărului de cărți pe cap de locuitor, Estonia se află pe primul loc din lume. În acești 20 de ani, în Estonia Sovietică au apărut aproximativ 100 milioane de exemplare de toate genurile, ceea ce înseamnă că fiecărui locuitor al republicii, inclusiv bătrîni și copii, îi revin aproape 80 de cărți. Prietene de departe, sînt mîndru să-ți pot spune că în republica mea, în acele case în care cu vreo două decenii în urmă singurul cuvînt tipărit era calendarul sau psalmii, există acum rafturi țixite de cărți. Aceste cărți au devenit într-adevăr prieteni nedespărțiți ai fiecărui estonian.

Republica Sovietică Socialistă Estonă pășește în cel de al treilea deceniu de existență. Strîns unită în familia republicilor sovietice frățești, Estonia a obținut mari succese economice și culturale. Și sînt ferm încredințat, ca de altfel toți compatrioții mei, că în cel de al treilea deceniu, republica noastră se va dezvolta cu și mai mult succes.

Paul Rummo

Ansamblu lituanian de instrumente populare

Învățătoarea din Kalinovka

— Învățătorii mei au fost oameni foarte buni, în deosebi Lidia Mihailovna pe care n-o voi uita niciodată. Această învățătoare a depus toate eforturile pentru ca noi să devenim instruiți — a spus N. S. Hrușciov la Congresul unional al învățătorilor.

Cine e Lidia Mihailovna, unde se află ea acum? Lidia Mihailovna Șevcenko e profesoară și directoră de studii la școala medie „K. E. Tjolkovski” din Kaluga. Are 75 de ani și abia anul acesta intenționează să iasă la pensie, căci s-a legat prea mult de școală ca s-o părăsească mai devreme.

Iată-o că trece prin curtea școlii plină cu straturi de flori — rezultatul muncii elevilor ei. Nu i-a fost prea ușor să învețe copiii cum să îngrijească dalile și macii. Căci pînă nu de mult, cînd în școală învățau numai băieți, cu toții ardeau de dorința să continue tradițiile lui Tjolkovski — visau să devină specialiști în domeniul tehnicii, așa ca nu le era gîndul la flori. Se poate spune că Lidia Mihailovna este o ilustrare vie a ideii că și cosmonauții vor avea nevoie în timpul zborului de o ramură de liliac.

Da, acum oamenii vorbesc din ce în ce mai mult despre zborurile cosmice ca despre o realitate iminentă. Și nu e ușor să memorezi tot ceea ce s-a realizat în țara noastră de-a lungul năpădii a unei singure vieți conștiente de om.

*

...O mîrtoagă înhămată la o căruță cu coviltir abia își trage picioarele din norol. Căruța duce într-un sat îndepărtat o fată înfocolită într-o broboadă. Toată averea acestel fete constă într-o legătură de cărți, pe care le apără cu grijă de ploaie. Căruțașul vorbește moicom despre viața lipsită de bucurii a țaranului. Dar fata se gîndește la ale sale: ce o așteaptă de aici înainte?

Așa a venit în satul Starșee, în 1907, Lidia Mihailovna Noskova din orașelul Dmitriev, gubernia Kursk.

Primele lecții... La școală au venit o mulțime de copii de țărani cu ghiozdane din pînză de in atîrnate de gît. Lidia Mihailovna s-a apucat energic de treabă. După citeva luni o știa tot satul. Un inspector școlar a notat în condica pe care o păstra preotul satului că tinăra învățătoare e capabilă, talentată. Iar peste un an, o căruță o ducea din nou pe Lidia Mihailovna pe drumul de țară plin de glod. La intrarea într-un sat mare au întîlnit o țărăncă, îmbrăcată în halne țesute în casă, pe care căruțașul a întrebat-o:

— Ce sat e ăsta?

— Kalinovka.

Așa a făcut cunoștință Lidia Mihailovna cu locuitorii satului Kalinovka.

Clădirea veche a școlii avea doar o singură încăpere în care învățau simultan trei clase. În timp ce elevii mai mari studiau unicul glob existent în școală, cei din clasa I-a învățau alfabetul și silabele. Lidia Mihailovna locuia la școală.

Printre elevii Lidiei Mihailovna Noskova era și fiul unui muncitor — Nikita Hrușciov.

Deși n-a lucrat în acest sat decît un an, țărani din vechea generație din Kalinovka n-o vor uita niciodată pe tinăra învățătoare Lidia Mihailovna, o femeie inteligentă, bună și dreaptă.

După ce s-a căsătorit cu finăru învățător Șevcenko, Lidia Mihailovna s-a mutat la Avdeevka unde a predat într-o școală pentru feroviari. În timpul Marelui Război pentru Apărarea Patriei a lucrat în regiunea Perm, împărțînd din bogata sa experiență tinerilor învățători.

— Cînd am citit în ziar cuvîntarea rostită de Nikita Sergheevici la Congresul învățătorilor — a declarat Lidia Mihailovna — am încercat un sentiment de mîndrie pentru țara noastră, pentru glorioșul ei fiu și fiică. Iar cînd Nikita Sergheevici a rostit numele meu, în prima clipă nici nu mi-a venit să cred: își mai aminteste oare de mine? Doar a trecut atîta timp de atunci! Și cu toate că n-am mai fost de mult la Kalinovka, îmi amintesc bine de vechea școală, de mesteacănul pe care l-am sădit împreună cu elevii.

Lidia Mihailovna ne-a arătat scrisoarea pe care l-a trimis-o recent lui Nikita Sergheevici Hrușciov.

„Dragă Nikita Sergheevici — scrie ea. Vă mulțumesc mult pentru că ați amintit cu atîta căldură despre mine în cuvîntarea rostită la Congresul învățătorilor.

Pentru mine, o învățătoare, aceasta constituie cea mai mare recompensă pentru munca îndelungată ce am depus-o. Kalinovka a fost primul meu loc de muncă. Anul acesta voi ieși la pensie, după 54 de ani de muncă.

Înima mea, ca și a tuturor oamenilor sovietici e plină de simțămînte de mîndrie și bucurie pentru dumneavoastră, eminent luptător pentru pace, conducătorul partidului nostru și al guvernului sovietic.

Vă doresc, dragă Nikita Sergheevici, sănătate și mulți mulți ani de viață, pentru binele oamenilor muncii din întreaga lume”.

Cînd o întîlnesc pe stradă pe această femeie înaltă, comunicativă, cu părul cărunț, locuitorii din Kaluga, întocmai ca altă dată cei din Kalinovka, o salută cu respect:

— Bună ziua, Lidia Mihailovna!

Reportaj scris de redacția ziarului „Zuamea” din Kaluga

Un
reportaj

de
Konstantin
Simonov

In Pamir

Konstantin Simonov a străbătut în cursul lunii iunie munții Pamir cu un automobil G.A.Z. Notele lui de călătorie, pe care le reproducem din ziarul „Pravda”, prezintă locuri și oameni din acest colț depărtat al Uniunii Sovietice.

După ce ai trecut de Valea Ferganei și începi să te apropii de granița Kirghiziei, de Oș, pe ultimii kilometri Uzbekistanul te petrece, pe ambele părți ale drumului, cu nesfârșite șiruri de sonde petrolifere. În stînga și în dreapta, oriunde îți-ai arunca privirea, vezi întindându-se în sus și în jos tăcutele pompe ale acestora. După toate peisajele pe care ți le-a prilejuit pînă atunci Valea Ferganei, cu nesfârșitele ei pătrate ale holdelor de bumbac, cu imensele ei grădini și canale de irigație, acest ultim peisaj, alcătuit din sute și sute de turnulețe ale sondelor, îți amintește parcă încă o dată că Uzbekistanul, deși rămîne mai departe patria aurului alb, devine pe zi ce trece o țară a petrolului, a gazului natural, a chimiei, cimentului, a unei mari industrii de construcție. Fără acestea nici nu s-ar putea imagina pașii uriași pe care această republică e hotărîtă să-i facă pe calea sporirii culturii sale de bumbac.

Orașul Oș, centrul Kirghiziei de sud, crește cu repeziune. După ce se va termina construcția uriașului său combinat textil, el va deveni un mare centru industrial. Deocamdată însă, Oș-ul este înainte de toate orașul automobilelor, căci de aici începe Marea Magistrală a Pamirului, cum obișnuiesc să-i spună pe bună dreptate localnicii. De aici pornește șuvoiul principal de mărfuri destinate Pamirului, lucru pe care-l simți numaidecît străbătînd străzile acestui oraș. De-a lungul bordurii trotuarelor, ca în dreptul unor cheiri portuare, sînt trase caravane întregi de camioane. Și ce nu găsești în uriașele lor lăzi acoperite cu foi de cort prăfuite, bine fixate cu funii de mina unor buni gospodari, porniți la drum lung!

Toate defileurile au fost date circulației căci se apropia perioada de vîrf a transportului pe această rută a Pamirului. Vor mai trece cîteva zile și între Oș și Horog, în orice clipă din zi și din noapte, se vor afla în drum cîteva sute de autocamioane.

Plecăm din Oș în zorii. În acest anotîmp al anului, curba graficului reprezentînd traficul de aici abia începe să urce. Cu toate acestea, șoseaua e foarte animată, mai cu seamă în prima parte a ei care ține pînă la valea Altaiului, această necuprinsă pășune de vară de mare altitudine pe care o folosesc localnicii din Kirghizia și Uzbekistan. Spre ea se îndreaptă unul după altul camioane întesate de oameni, cu iurte demontate, cu corturi, cu mormone de plăoumi, cu provizii, cu aparate de radio, cu pachete voluminoase de cărți legate cu sfoară.

Viața acestor oameni ai pășunilor de la munte, este departe de a fi idilică și probabil că nu va fi niciodată. Cu toate acestea e suficient să cunoaștem conținutul încărcăturii, măcar a unuia din camioanele care înaintează sub ochii noștri

pe acest drum de munte pentru a ne da seama ce schimbări profunde s-au petrecut în ultimii ani în viața acestor oameni. Cite nu spune acest pachet de cărți legat cu sfoară mai cu seamă celor care au mai fost în aceste locuri acum zece, ori acum douăzeci de ani!

Lăsînd în urmă primele defileuri, pătrundem în valea Altaiului. Peisajul e aspru și monoton. Vegetația pare săracă, dar în realitate această iarbă grasă și măruntică, care abia se ridică de un deget de la pămînt este cel mai ideal nutreț pentru vite.

Pe timp de iarnă valea Altaiului devine cel mai dificil sector al acestei căi de acces a Pamirului. Troienele uriașe de zăpadă nu numai că zăgăzulesc circulația pe întreaga șosea, ci taie orice comunicație chiar și între micile și rarele centre populate care se află de o parte și cealaltă a ei.

Soția unui comandant de pîchet grăniceresc, în casa căreia

porțiunea văii Altaiului, citeva coloane auto au trebuit să înalțeze acum doi ani, cu o viteză medie de... 1 kilometru în 24 de ore.

Azi, cînd străbați valea Altaiului, îți poți da seama cîte strădăni au depus bravii cantonieri ai Pamirului ca să facă această șosea practicabilă și pe timp de iarnă. În porțiunile unde înzăpezirile devin catastrofale, șoseaua a fost mult înălțată. E drept că aceste lucrări nu s-au făcut peste tot, dar și cele care s-au făcut au permis ca în iarna anilor 1959-1960, pentru prima dată în istoria Marelui Drum al Pamirului, să fie asigurat un trafic continuu. În felul acesta camioanele au putut să străbătă nestingherite Pamirul și pe vreme de iarnă. Fără îndoială, meritul e și al cantonierilor, și al conducătorilor auto, și al tehnicii noastre sovietice.

Marile procese de înzestrare a statului nostru cu o tehnică modernă, înaintată, și-au lăsat

preocupă în cea mai mare măsură pe ambii „comandanți supremi” ai Pamirului — pe șeful direcției Drumului din Pamir, Filip Stepanovici Dorojinski și pe directorul trustului de transporturi auto Pamir-Tadjikistan, Madali Kurbanovici Kurbanov.

În Pamirul de est condițiile naturale sînt extrem de grele. Cea mai mare parte a drumului traversează masive puternice, pe alocuri pustii și aride, unde pămîntul duce lipsă de vegetație iar aerul conține cu 25 la sută mai puțin oxigen decît cel necesar unei respirații normale. În ciuda acestui fapt, oamenii de aici trăiesc, muncesc, învață, apără granițele noastre terestre și aeriene.

Acolo unde condițiile naturale o permit, în afară de oieritul pe pășunile sezoniere, oamenii se ocupă și cu creșterea animalelor pe pășunile existente în tot cursul anului. Și nu numai cu creșterea lor, ci și cu selectarea cu multă pricepere și răbdare a raselor producătoare

Peisaj tipic

am făcut un scurt popas, ne-am povestit că acum doi ani, fiind gravidă în ultimele luni, hotărîse să plece la soțul ei. Pe drum, însă, o naștere prematură o oprî în loc. Deși evenimentul trecuse cu bine, femeia lui nevoită să se întoarcă totuși acasă căci chiar de a doua zi se porniră ninsorile. Așa încît fericitul părinte nu reuși să-și vadă soția și copilul decît în... primăvară.

Acesta este doar unul din numeroasele episoade petrecute în viața oamenilor de aici. Iată însă o relatare statistică luată dintr-un document oficial: unele defileuri prin care trece șoseaua se acoperă pe timp de iarnă cu un strat de zăpadă gros de 25 de metri! Pentru a putea deszăpezi șoseaua pe

amprenta și pe viața oamenilor Pamirului. Cazuri eroice de trecere prin Pamir pe timp de iarnă mai există în istorie. Să ne aducem aminte de faimoasa expediție de prin 1930 în fruntea căreia s-a aflat Oka Gorodovikov. Această expediție a venit în ajutorul populației Pamirului, izolată atunci de restul lumii de o iarnă foarte timpurie. Dar, dînd onorurile cuvenite istoriei, cantonierii șoselei Pamirului privesc mai cu seamă în viitor. Ei știu că succesele obținute în cursul iernii trecute trebuiesc consolidate și extinse. De aceea în prezent se pune problema asigurării unui ritm adecvat cu o simțitoare reducere de fonduri și eforturi omenesți. S-a făcut mult în acest sens dar mai trebuiesc făcute multe, fapt care-i

de lină fină, capabile să trăiască și să se înmulțească în condițiile vitrege ale Pamirului.

Pamirul își produce singur untul și laptele de care are nevoie. Faimosul iak al Pamirului, lăptos, cu o lină extrem de deasă, a fost adaptat de natură însăși la condițiile de aici. Este adevărat că femeia lui nu poate concura cu vaca în ce privește cantitatea de lapte pe care o dă, în schimb laptele ei bate toate recordurile de grăsimă: 12 la sută!

Satul Murgab, așezat la jumătatea drumului între Oș și Horog, este după toate probabilitățile centrul raional de cea mai mare altitudine din Uniunea Sovietică: el se află la o înălțime de aproape 4.000 de metri, în cea mai nordică re-

giune a părții tadjice a Pamirului. În satul Murgab totul se află la cea mai mare altitudine din U.R.S.S.: și comitetul raional de partid, și comitetul executiv raional, și Casa de cultură, și biblioteca destul de bine înzestrată, și cinematograful, și școala de zece ani, și internatul acesteia, construit anul trecut.

Ce e drept, acest centru n-are o populație prea densă, dar pe necuprinsele lui întinderi de pămînt lucrează oameni de cele mai variate profesii și sînt convins că sub raportul numărului acelor care au studii superioare el poate să rivalizeze cu multe alte centre ale Uniunii Sovietice.

Geologii au descoperit aici zăcăminte de cărbune care ar putea să asigure pe zece și zece de ani necesarul Pamirului. Energeticienii au și trecut la construirea unei hidrocentrale electrice de mare altitudine. Biologii și agronomii muncesc de ani în șir la stația experimentală de aici pentru selectarea ierburilor, cerealelor și legumelor capabile să lea recolte constante în aceste condiții climatice.

În ce privește soiurile de ierburi cultivate experimental, acestea au trecut de mult hotarele stației, fiind cultivate în mai toate colhozurile raionului Murgabsk, căci s-au dovedit a fi un nutreț extrem de prețios pentru vitele ce se cresc pe aceste meleaguri cu condiții climatice atît de vitrege.

Dar importanța acestei stații depășește cadrul regiunii. În anii existenței sale ea a furnizat date prețioase privitoare la posibilitatea cultivării diferitelor plante pe terenuri aflate la mare altitudine.

În Pamir lucrează și numeroși fizicieni, care studiază problema razelor cosmice. Pamirul oferă condiții optime de studiu însă nu și în ce privește condițiile de viață ale oamenilor. Echipamentul științific de care dispun este într-adevăr excelent, situîndu-se la nivelul ultimelor descoperiri tehnice pe plan mondial. Și în ce privește condițiile de viață ale oamenilor s-a făcut tot ce-i posibil pentru ca să se bucure de un trai plăcut, ba chiar și de un oarecare confort. Exceptîndu-i pe acei care s-au născut și au trăit aici, trebuie să recunoaștem totuși că nu e de loc ușor să trăiești la o altitudine de peste 4.000 de metri. Printre fizicienii noștri se află mulți tineri, dar aici lucrul acesta îți sare numaidecît în ochi. Cel mai „bătrîn” fizician, cel care a prezidat discuția noastră privitoare la razele cosmice și la unele probleme de literatură, a împlinit nu de mult vîrsta de 20 de ani... Toți ceilalți erau însă mult mai tineri. E de la sine înțeles că tineretea și sănătatea își spun cuvîntul în aceste condiții de muncă și de trai.

Peisajul Pamirului de est e aspru, dar nu monoton. Îți rămîn întipărite în minte și virfurile imense, înzăpezite, și siluetele cronelate, în formă de turn, ale stîncilor, și necuprinsele platouri, atît de vaste și atît de netede cum poate fi numai o stepă încît, dacă n-ai simțit respirația îngreuiată și că inima neobișnuită cu asemenea altitudini, și-a întezit bătăile, ai crede că străbați o cîmpie imensă, înconjurată la orizont de fantastice piscuri înzăpezite.

Și iată că începem să coborîm spre sud. Pamirul își pierde încetul cu încetul asprimea, clima se indulcește. Și, ca o confirmare a acestui fapt, pe marginea drumului încep să apară tufe verzi și mărunțele, vesele. Ele se înmulțesc la tot pasul. Ici-colo încep să se ivească trupușele noduroase și pirpirii ale primilor mesteceni, apoi petele verzi ale pășunilor, cu greu cucerite de om de la asprele stihii ale naturii: pe marginile lor se mai văd mormone de pietriș rînduite simetric. Deși cuvîntul „defrișare” nu se prea potrivește aici, ne vom folosi totuși de el, de dragul unei comparații: pentru a putea ara un petec de pămînt pe versantele sudice ale Pamirului e nevoie să-l defrișezi palmă cu palmă de bolovani, așa cum ai defrișa un petec de pădure.

(Text precurtat)

Rita Rentschler, soția unui mare industriș american, a vizitat recent, ca turistă, Uniunea Sovietică. D-na Rentschler a străbătut itinerariul Moscova - Leningrad, într-o mașină închiriată de „Inturist“.

Publicăm în această pagină fragmente din însemnările turistei americane.

Cu automobilul de la Moscova la Leningrad

A doua zi după sosirea la Moscova m-am prezentat la „Inturist“, pentru a-mi aranja călătoria la Leningrad. Prevenitor, unul din funcționarii oficiului m-a întrebat: „Vă place să conduceți?“ „Bineînțeles! Dar pentru ce?“ — l-am întrebat ulmită. „Pentru că, a sunat răspunsul, ne-am gândit că nu v-ar dispăce să inaugurați unul din programele noastre turistice, intitulat „Condu singur“. V-am pune la dispoziție o mașină cu care să străbateți, singură, distanța Moscova-Leningrad“.

Ca să mă exprim plastic, voi spune că nu mi-a venit să-mi cred urechilor. Să închiriez o mașină, cu care să străbat singură Rusia? Era prea frumos ca să fie adevărat. Ce ulmiți or să rămână prietenii din America când or să afle de călătoria asta...

Lucrurile s-au aranjat repede. Am închiriat pentru șase zile o mașină, o Volga azurie, mică dar puternică. Prețul? 20 de dolari pe zi, inclusiv benzină. O să spuneți poate că-i scump. În America însă, o asemenea excursie ar fi costat și mai scump!

Mașina am găsit-o trasă la scară în fața hotelului. După ce însoțitorul ei mi-a explicat cu multă amabilitate modul de funcționare care, de altfel, nu diferă prea mult de al mașinilor americane, mi-am așezat valiza în portbagaj și am pornit la drum.

O dimineață splendidă de iunie... Nu mi-a fost greu să găsească șoseaua Leningradului: n-aveam decât să apuc pe strada Gorki și să țin drumul drept înainte. La început, circulația pe șosea s-a arătat a fi deosebit de animată; sumedenie de camioane, toate semănând între ele și acoperite cu prelate, rula în șir neîntrerupt spre destinațiile lor. Aspectul șoselei diferă mult de al celor americane, unde circulația numai mașini particulare și camioane placardate cu reclamele mărfurilor transportate. De la o vreme circulația a început să se rărească, așa că am putut admira cimpia urlașă, pierzându-se parcă la infinit. Apoi, atenția mi-a fost atrasă de căsuțele de lemn înșirate de-a lungul șoselei, pe care nu m-am putut opri să nu le asemăn cu bătrânele noastre cabane americane. Într-una din aceste cabane a văzut lumina zilei și Abraham Lincoln...

Era primul din numeroasele sate pe care aveam să le întâlnesc în timpul călătoriei. Căsuțele astea amintesc parcă și de vilele care împinzesc Elveția. Sculpturile care împodobesc lemnul ferestrelor au ceva din stilul elvețian, deși construcția caselor, cum am spus, te izbește prin asemănarea cu cabanele americane. În orice caz, sculpturile trădează imaginația vie, originală a autorilor.

Știam bine că mulți dintre ruși nu prea îndrăgesc căsuțele acestea de lemn. La Moscova, de pildă, ele au fost aproape toate dărâmate și înlocuite cu clădiri mari, moderne. Înțeleg, progresul o cere, totuși respiră alina individualitate, sînt așa de primitoare! Poate că-i caraghios din parte-mi, dar tare-aș vrea ca ele să supraviețuiască timpului...

E o adevărată plăcere să conduci mașina acum. În plină vară, de-a lungul cîmpiei rusești. Iarba înaltă foșnește, mîstînd de sevă; oceanul cîmpiei se pierde departe, spre orizont. Riuri mici șerpulesc de-a lungul ei, formînd în unele locuri lacuri în care oamenii se scaldă sau pescuiesc. Spre deosebire de preeria americană, cîmpia rusă nu-i împrejmuată de-a lungul drumurilor. Șoseaua e străjuită de fermeătoare păduri de mestecen și pini, în care se deschid poteci umbroase.

Tare-aș fi vrut să opresc o clipă mașina, să holnăresc un pic, dar pînă la Novgorod, unde intenționez să-mi petrec noaptea mai era cale lungă. N-am oprit decît o singură dată, la Kalinin, pentru prînz.

Masa a fost copioasă, deși americanii nu se prea împacă cu bucătăria rusească. Mie, însă, nu mi-a dispăcut de fel „okroška“, un fel de supă rece, ca de altfel și brînză albă cu cremă acră și zahăr. Cît despre ceal, aceasta a fost delicios.

După o odihnă de o oră m-am continuat călătoria. Sate, și iar sate, cu casele înșirate de-a lungul șoselei, cu nelipsitele grădini de zarzavat, găini, găște, oi și capre. Mi-au plăcut îndeosebi caprele, mult mai mici, mai albe și mai drăgălașe ca cele americane.

Mulți dintre oamenii pe care-i întâlneam păreau mirați să vadă o femeie la volan, călătorind singură.

„Dar pentru ce călătorii singură?“, mă întrebau ei, atunci cînd le arătam fotografiile soțului și fiului meu. Iată o întrebare destul de grea, deoarece mi se părea caraghios, și de altfel nici nu mi s-ar fi dat crezare, să le mărturisesc că am venit tocmai din America ca să stau de vorbă cu ei, să încerc să le înțeleg modul de viață și să-i ajut să și-l imagineze pe-al nostru. Cum să le spun, că principala rațiune a singurătății mele călătorii era aceea de a mă încredința de bunăvoința poporului rus față de americani? Așa că m-am mărginit să le spun că, deoarece mă străduiesc să le învăț limba, nu scap nici cel mai mic prilej să conversez cu rușii, oriunde îi întâlnesc.

Mașina funcționa ca un ceasornic așa că, în ciuda deselor opriri și conversații, am ajuns la Novgorod către orele 6 seara. Am tras la hotel, o clădire nouă, modernă confortabilă.

A doua zi am pornit să vizitez curiozitățile orașului, nenumăratele lui biserici și muzeul de lingă catedrala Sfînta Sofia, în care sînt adunate comori neprețuite, unele din secolele X—XI. Muzeul mai cuprinde și o expoziție de relicve preistorice, găsite în oraș și împrejurimi.

Novgorodul este un oraș aproape nou, căci ultimul război n-a cruțat decît vreo treizeci de clădiri. Americanii care n-au fost în Rusia după război, nici măcar nu și-ar putea imagina suferințele pe care războiul le-a adus poporului, orașele și satele literalmente rase de pe fața pămîntului, milioanele de vieți sacrificate, mîile de victime ale bombardamentelor și foametei... Așa că, nu văd nimic ciudat în faptul că poporul rus dorește cu ațîta ardoare pacea.

★

Spre Leningrad am pornit-o după amiază și am ajuns seara, către asfîlțit cînd soarele mai scîlda încă cu razele lui zidurile galbene ale clădirilor, adăugîndu-le, parcă, nuanțe arămi. Strălucirea astrului se răsfrîngea în nenumăratele-i canale, iar dinspre Neva adia o boare răcoroasă. Mărturisesc că revederea minunatului oraș m-a emoționat.

După masă, în timp ce scriam în cameră, atenția mi-a fost atrasă de o rumoare ce părea că vine din afară: la Conservator, aflat chiar în fața hotelului, Van Cliburn își făcea intrarea triumfală. În stradă, mul de oameni îi aclamau, scandîndu-i numele.

Entuziasmul n-a încetat decît odată cu primele acorduri ale concertului. Așezată la fereastră, am avut surpriza și plăcerea să aud, foarte distinct, atît orchestra cît și pianul.

Recitarea odată sfîrșită, mulțimea a reînceput să-și exprime admirația pen-

tru compatriotul meu. M-am hotărît să cobor în stradă, să stau de vorbă cu oamenii. La colțul străzii am întâlnit un grup de femei, apoi în jurul nostru s-au strîns și alții. Am fost pur și simplu asaltată cu întrebări. Apoi, am fost poftită într-un parc din apropiere unde, înainte de-a avea timpul să accept sau să refuz, m-am trezit instalată pe o bancă, discutînd cu cincizeci sau șalzeți de persoane deodată. O dovadă în plus despre gentilețea și comunicativitatea rușilor.

A doua zi a plouat, dar în Leningrad, cu marile lui pleți și parcuri, cu palatele și canalele lui, cu biseri-

Spre seară m-am înapoiat la Leningrad, m-am urcat într-un autobuz fluvial și am pornit în susul Nevel, spre Parcul Central, unul din locurile de odihnă și distracții preferate de leningrădeni. Apoi, am făcut o plimbare pe chei, admirînd palatele care mărginesc fluviul. După părerea mea, Canale Grande din Veneția și Lungarno din Florența sînt departe de a putea rivaliza cu cheurile Nevel.

Serile le-am petrecut la teatru. Am văzut „Idiotul“ de Dostoievski și „Poveste din Irkutsk“, două piese excelente, deși deosebite ca temă. Montarea celei de-a doua mi s-a părut foarte originală și modernă: scenă turnantă, îmbinare subtilă de elemente muzicale și dramatice etc., iar regizorul a folosit într-un mod nou, foarte reușit, unele principii ale vechilor tragedii grecești.

★

Întoarcerea la Kalinin mi s-a părut lungă. Leningradul l-am părăsit la 11 dimineața. Ploaia, iar șoseaua Moscovei am găsit-o abia după îndelungi căutări. A trebuit să opresc de mai multe ori pentru a mă informa la milițieni, care s-au arătat extrem de prevenitori, politicoși și simpatici. Ca și la venire, nu m-am simțit nici o clipă singură, deoarece mereu se găseau oameni care să mă roage să-i duc o bucată de drum. Era într-o duminică, și șoseaua era așa de plină, că părea că întreaga populație a satelor ieșise la plimbare.

La Moscova, unde înainte de a întreprinde călătoria, petrecusem două săptămîni, am ajuns a doua zi. Poate că și de aceea am avut senzația că m-aș fi întors acasă. Cunoșteam orașul, drumul spre operă, teatrele, restaurantele, uriașul magazin GUM,

Moscova. Cheiul Novo-Arbatsk

cle și muzeele, cu majestuoasa Nevă, merită să te plimbi și pe timp de ploaie. O asemenea dimineață am petrecut-o în fortăreața Petru și Pavel, monument al cruzimii țarilor. Pentru a înlătura impresia neplăcută produsă, m-am dus la Ermitaj, la Palatul de Iarnă, care e un adevărat depozit de comori de artă.

În cea de-a treia zi soarele a apărut de după nori și, în „Volga“ mea, am pornit spre fostul Tarskoe Selo, astăzi Pușkin. Palatul e de-o frumusețe neverosimilă. Distras de un bombardament în 1944 și de un incendiu, e acum în curs de restaurare. Cînd lucrările vor fi terminate palatul va rivaliza cu Versailles, care oferă una din cele mai frumoase priveliști din lume.

Kremlinul și pitoreștile cheiuri ale Moscovei. Căci nu o dată am admirat podurile arcuite, străvechile turnuri roșii și zidurile crenelate ale Kremlinului, clădirile galben-verzui, străvechile biserici împodobite de cupole aurite...

Am gustat din plin fiecare moment al călătoriei, chiar și zilele ploioase cu care m-a întîmpinat Leningradul. Și, am rămas nu numai încîntată, dar și ulmită de amabilitatea, de prietenia pe care mi-a arătat-o, pretutindeni poporul rus.

Rita Rentschler

ENIGMA PLANETEI ACOPERITE DE NORI

Din cele mai vechi timpuri, oamenii n-au conținut să se întrebe: ce-or fi ascunzind oare norii care acoperă enigmatică fața a planetei Venus? Într-adevăr, deși una din planetele sistemului solar, cele mai apropiate de Pământ, Venus este prea puțin cunoscută din pricina păturii dense de nori care-i esompează detaliile.

În ultimii ani însă, vântul care acoperă fața misteriosului astru a început să se destrame. Articolul de față prezintă câteva prețioase date despre Venus, obținute de astronomii sovietici, ca și unele ipoteze formulate în legătură cu această planetă.

Ce știm în fond despre acest corp ceresc pe care oamenii l-au împodobit cu nume care de care mai poetice: Eos, Aurora, Luceafărul de zi, Luceafărul de noapte, Venus? „Numai” 40 de milioane de kilometri, cu 13 milioane mai puțin decât distanța Pământ-Marte depart Venus de planeta noastră în perioada de maximă apropiere. Și totuși, secole la rând, Venus a continuat să fie mai puțin cunoscută decât orice alt membru al familiei solare. Aceasta pentru că observațiile deveneau cu atât mai dificile, cu cât apropierea de Pământ era mai mare. Când se afla între Pământ și Soare, Venus își expunea privirilor oamenilor emisfera întunecată. Iar când, în sfârșit, apărea și fața luminată, planeta începea să se depărteze de Pământ. În afară de aceasta, vecina noastră cerească se prezenta mereu înconjurată de un strat compact de nori.

Ziua și noaptea

Acesta-i de altfel și motivul pentru care n-a putut fi încă rezolvată problema zilei și nopții pe Venus. Perioada de rotație a planetei în jurul axei ne este necunoscută și azi deoarece e imposibil să aflăm pe suprafața ei un punct constant care să ajute la stabilirea timpului periodic de revenire la punctul de plecare.

Așa a ajuns Schiaparelli la supoziția că planeta acoperită de nori ar prezenta Soarelui mereu aceeași față. Dacă supoziția ar fi întemeiată, ar însemna că rotația planetei ar fi egală cu un an venusian, adică cu 224 de zile, 16 ore și 48 de minute, ca să ne exprimăm în unități terestre. Punctul acesta de vedere e împărțit și azi de mulți printre care astronomul francez A. Dollfus.

Ipoteza Schiaparelli-Dollfus nu satisface, desigur, pe cei ce visează la o planetă Venus populată de ființe. Într-adevăr, dacă una din emisferile planetei ar fi îndreptată mereu spre Soare, iar cealaltă ar fi cufundată veșnic în întuneric, pe Venus ar exista diferențe uriașe de temperatură, iar între cele două emisfere ar circula continuu formidabile uragane.

Ultimele date astronomice în legătură cu Venus par însă a nu confirma această ipoteză. Măsurătorile radiometrice făcute asupra planetei arată că pe partea luminată temperatura variază între +40 și 50 de grade, în timp ce pe partea întunecată ajunge până la 23 grade. Diferența n-ar fi deci, prea mare. Aceasta ar fi un argument în favoarea părerii că Venus nu prezintă Soarelui mereu aceeași față, că perioada de rotație durează mult mai puțin de 225 de zile.

În 1956, astronomul J. D. Kraus, de la Universitatea din Ohio, a stabilit că Venus este sursa unor puternice emisii de unde radiofonice pe unda de 11 metri și că intensitatea emisiilor variază la fiecare 13 zile. Suprapunând rotația Pământului celeia a planetei Venus, fenomenul conduce la concluzia că perioada de rotație a acesteia din urmă în jurul axei n-ar dura decât 22 ore și 17 minute. Cu alte cuvinte, aproape durata unei rotații terestre. Deci, din acest punct de vedere, Venus e mult asemănătoare Pământului.

Se aseamănă oare cele două planete și din alte puncte de vedere? Se știe, de pildă, că atât masa cât și mărimea lor sînt aproape identice. Diametrul lui Venus (12.600 km), nu-i decât cu 160 km mai mic decât cel al Pământului, masa echivalează cu 0,82 din masa terestră, iar densitatea cu 0,84 din densitatea planetei noastre.

Iarna și vara

Dacă axa de rotație a planetei ar fi perpendiculară pe planul orbitei, anotimpurile n-ar exista pe Venus și deci, în concluzie, n-ar exista nici zone climatice stabile.

Astronomul american G. P. Kuiper a reușit să stabilească amplasarea polilor pe planetă, și de aici înclinația ecuatorului în raport cu planul orbitei lui.

Un alt astronom, V. Ezerski din Harkov, care a studiat distribuția zonelor mai clare de pe discul planetei, a constatat că acestea variază cu regularitate, ceea ce n-ar putea fi interpretat altfel decât prin succesiunea anotimpurilor. Pentru a-și verifica descoperirea, Ezerski a calculat înclinația ecuatorului planetei. Rezultatul a fost 32 de grade, adică exact cifra stabilită de Kuiper.

Comparând, deci, această înclinație cu înclinația planului ecuatorului terestru, care e de 23°27', rezultă încă o asemănare izbitoare între cele două planete.

Și în ce privește problema apei Venus oferă aspecte dintre cele mai interesante. Or fi existând oare pe suprafața ei mări, oceane? Până de curând, astronomii înclinau către un răspuns negativ. Faptul evident că

atmosfera planetei conține din abundență gaz carbonic stă în sprijinul acestui punct de vedere. Căci dacă pe Venus ar exista uriașe bazine descoperite de apă, gazul carbonic s-ar fi dizolvat cu repeziune, formînd acidul carbonic care, mai tirziu, acționînd asupra mineralelor, ar fi dat naștere sărurilor. În felul acesta atmosfera s-ar fi purificat de gaze într-o perioadă geologică relativ scurtă. Același argument a fost folosit în combaterea teoriei potrivit căreia pe Venus ar exista vegetație, căci și plantele sînt mari consumatoare de acid carbonic.

În zilele noastre se ridică însă tot mai multe voci în favoarea ipotezei că o importantă porțiune a planetei, dacă nu chiar întreaga planetă, este acoperită de oceane. Concluzia aceasta este rezultatul analizei fotometrice a fotografiilor luate în 1949 de astronomul sovietic N. Barabașev, membru al Academiei de Științe din Ucraina. Atenția savantului a fost atrasă de faptul că Venus reflecta lumina asemeni unei suprafețe cu proprietăți de oglindă. Cu alte cuvinte, Venus reflecta Soarele. Or, fenomenul acesta nu poate avea loc decât într-unul din următoarele cazuri: ori reflectarea este produsă de nori conținînd cristale de gheață ca cumulusii noștri, ori razele Soarelui sînt răsfrînte de o uriașă oglindă de apă. Și, nu-i exclus, ca fenomenul să se datoreze ambelor cauze.

Insușirile atmosferei

Să vorbim acum și de chestiunea, nu mai puțin importantă, a compoziției atmosferei planetei Venus.

Bazîndu-se pe datele furnizate de cercetările spectrografice, majoritatea savanților socotesc că Venus nu dispune, practic, de oxigen. Așa cum am mai arătat, gazul carbonic domină în întreaga stratosferă a planetei, oxigenul nedepășînd 0,001 din cantitatea de oxigen existentă pe Pământ.

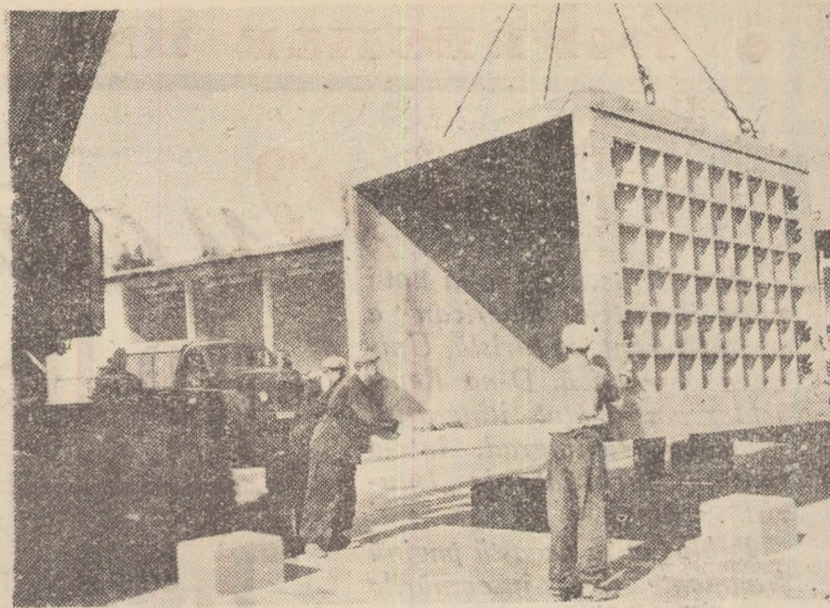
Dar iată că astronomul sovietic Nikolai Kozîrev a descoperit în spectrul atmosferei planetei vecine o zonă de absorbție rezultînd din prezența unei molecule organice necunoscute, care se găsește și în atmosfera Pământului. Oricît de neînsemnată ar fi ea, e posibil ca această coincidență să denote o aerecare asemănare între atmosfera din Venus și cea de pe Pământ.

Și acum, câteva cuvinte despre temperatura pe Venus. În 1959, a fost emisă o ipoteză potrivit căreia temperatura pe această planetă, înzestrată cu o puternică proprietate de reflexie ar fi egală, în medie, cu 11 grade deasupra lui 0.

Dacă așa stau lucrurile, iată încă o trăsătură comună între Pământ și planeta învecinată.

E firește încă prematur să tragem o concluzie definitivă asupra condițiilor care există pe suprafața planetei. Părerile recente emise de savanți în legătură cu această problemă au început însă să difere simțitor de cele anterioare, așa că, dacă într-o bună zi vom afla că Venus e o planetă aproape identică cu Pământul, n-o să prea avem de ce ne mira.

Vladimir Keller

Tehnica nouă în construcții

Imposibilul devine posibil

Realizările chirurgiei sovietice în domeniul reanimării

„Moartea, — spunea Maxim Gorki — este un fapt care urmează să fie studiat. Și a studia înseamnă a învinge!” Cuvintele marelui scriitor sovietic capătă în prezent o deosebită semnificație în urma progreselor recente înregistrate în Uniunea Sovietică în problema reanimării.

PRIMA OFENSIVA

Ca și în alte domenii ale științei, savanții sovietici sînt pionieri în domeniul readucerii la viață a organismelor neînsuflețite.

Experiențele savanților S. S. Briuhonenko și S. I. Cuciulin asupra ciliilor sînt celebre în toată lumea. Aceștia au realizat o adevărată „învier” a unor animale, la care moartea fusese provocată prin mijloace obișnuite. S. S. Briuhonenko a inventat și un aparat de circulație artificială, „autojectorul”, cu care se injectează sînge arterial în direcția inimii.

În anul Marelui Război pentru Apărarea Patriei, profesorul Negovski, a pornit prima mare ofensivă medicală împotriva morții. El voia să silească moartea să se retragă chiar de pe propriul ei teren. În fiecare an la 3 martie, Negovski primește și acum un telefon de la fostul soldat Valentin Zdrepanov, „mort pentru patrie, la 3 martie 1944”. Fostul soldat Zdrepanov, este doar unul din cei cîțiva zeci de ostași care au fost readuși la viață grație intervenției chirurgului sovietic.

Trebuie să precizăm de la început că prin reanimare știința nu urmărește de a reinvia oamenii atinși de moarte biologică, sau care au decedat în urma unor boli grave. Savanții care lucrează în acest domeniu luptă pentru salvarea omului cînd moartea a survenit în urma unui accident brutal: emoții, șocuri, înecuri, electrocutări etc.

Într-adevăr, de vreo douăzeci de ani încoace se știe cu precizie că moartea nu este un fenomen unic, total și imediat. Ea apare de fapt ca un fel de demobilizare progresivă a țesuturilor ființei vii. Creierul este, de pildă, organul cel mai sensibil, el „moare” primul. Măduva spinării vine în al doilea rînd. Cît privește inima, oricît ar părea de curios, ea este cea din urmă care se oprește și cea dintîi care își revine prin reanimare.

În evoluția morții, au fost stabilite două etape: moartea clinică, în care este încă posibilă reanimarea și moartea biologică sau moartea reală, ireversibilă, care survine în primul rînd din cauza leziunilor creierului provocate de lipsa oxigenului.

„ȘASE MINUTE FATALE”

Metodele moderne de reanimare folosesc tot mai mult „frîgul artificial”. Prof. V. A. Negovski, A. M. Gurevici și V. I. Sobolieva au arătat că în stare de hipotermie, cînd corpul este răcit la 32 de grade, creierul este mult mai rezistent la hipoxie (lipsă de oxigen) decât la temperatura normală a corpului. Dacă se realizează o scădere a temperaturii corpului la 26 de grade, funcțiile cerebrale pot fi restabilite chiar după 30 minute de „moarte clinică”.

Experiențele făcute de V. A. Negovski și de colaboratorii săi pe maimuțe au dovedit că este posibilă reînsuflețirea animalelor în condiții de răcire artificială, chiar după 20—30 minute de la moarte. Aceasta constituie un record excepțional, deoarece pînă acum se credea că durata maximă a morții clinice după care o reanimare este încă posibilă — variază între 4 și 6 minute. Hoțarul celor „șase minute fatale”, cum erau denumite de chirurși, a fost astfel depășit. Prolungirea timpului de reanimare este o cucerire științifică de o mare valoare practică.

INIMA SALVEAZĂ... INIMA

Recent savanții sovietici au comunicat rezultatele obținute prin aplicarea unor metode electrice de luptă împotriva morții. Astfel N. L. Gurvici și N. S. Kolganova au obținut rezultate interesante de reanimare prin electrostimularea corpului cu ajutorul unor generatori electrice. Alți cercetători au folosit curenti faradici aplicați pe „cordul deschis”, care au reactivat circulația sîngelui.

De asemenea, la Institutul de cercetări în domeniul instrumentarului chirurgical din Moscova a fost realizat de curînd un aparat denumit biostimulator al activității inimii.

Cum funcționează aparatul? Blocarea inimii unei persoane sănătoase sînt înregistrați pe o bandă de magnetofon, de unde prin amplificarea electronică sînt transmiși inimii care trebuie salvată. Deocădată biostimulatorul inimii se află în „fază de laborator”, dar realizatorii lui sînt convinși că peste puțin timp aparatul va începe să fie folosit în clinici, spitale și cabinetele dispensarelor.

Em. Roman

microscop

Tratament medical la presiuni înalte

Scafantrul Pavel Iakusev a coborît, în timpul lucrului, la o adîncime prea mare. Accidentul s-a soldat cu grave leziuni pulmonare. Medicul fiziolog M. I. Apt a cerut ca pacientul să fie transportat deîndată într-o încăpere ermetică închisă, pentru a fi supus presiunilor înalte. Bolnavul și-a recăpătat cunoștința la presiunea de șapte atmosfere, dar tusea și hemoragia nu fuseseră oprite. Atunci medicul, riscîndu-și el însuși sănătatea, a cerut să se mărească presiunea pînă la zece atmosfere. Starea bolnavului s-a ameliorat văzînd cu ochii. Lupta pen-

tru salvarea pacientului a durat mai bine de 24 de ore și pînă la urmă a fost încununată de succes.

Un paznic infailibil

Institutul de fizică al Academiei de Științe din R.S.S. Letonă a construit un aparat care asigură paza anumitor depozite de mărfuri. Vibrațiile aerului stîmprite de apariția flăcărilor sau a omului declanșează un sistem de semnalizare sonor și luminos. În același timp, aparatul fotografiază interiorul depozitului, iar un dispozitiv special formează un număr de telefon și transmite organelor de pază unul din textele imprimare pe o bandă de magnetofon.

Sfîrșitul accidentelor feroviare

Aparatul modern „SI-2 m”, instalat în cabina mecanicului de locomotivă, indică viteza de circulație a trenului, controlează presiunea frinelor, înregistrează distanța parcursă și urmărește semnalele semafoarelor. Dacă mecanicul nu observă vreunul din semnalele amintite, aparatul reacționează imediat, prin intermediul „manetei de vîgilență”. Aceasta emite niște semnale scurte. Dacă mecanicul nu ia măsurile indicate aparatul acționează independent, oprind trenul.

LA CE LUCREAZĂ CINEAȘTII SOVIETICI

Roza Makagonova

Mă aflu la Minsk, unde lucrez în filmul tinarului regizor R. Viktorov „La răspintie”. Este povestea unor oameni simpli din Bielorusia, a căror cinste și frumusețe morală vor cuceri cu siguranță simpatia spectatorilor. În acest film sînt șoră medicală și mă numesc Tania.

Am interpretat pînă acum mai multe personaje — în „Destinul Marinei Vlasenko” și „O vară neobișnuită”, „Taina lui Zemskov” și „Fiul”, „Steaguri pe turnuri” și „Prieteni credincioși” — ultimul terminat de foarte puțină vreme. Trebuie să recunosc însă că nici unul dintre ele nu mi-a fost atât de drag și de apropiat ca Tania. De ce? Poate pentru că acela e primul meu rol, ca să zic așa, „de maturitate”. Căci pînă acum mi-a fost dat să intruchipez doar fete și fetițe. Pe cînd eroina mea actuală este soție și mama

unui băiețel de patru ani. Viața Taniei n-a fost prea ușoară. Războiului n-au cruțat-o nici pe ea.

Chipul acestei femei este după părerea mea o foarte interesantă și izbitoasă creație dramatică și mă bucur că am avut fericirea s-o întîlnesc în cariera mea.

Vladimir Drujnikov

Am interpretat pînă acum peste douăzeci de roluri. Unele dintre ele mi-au oferit satisfacții mari: Neznamov din „Vinovați fără vină”, Andrei Balașov din „Balada Siberiei”, partizanul Konstantin Zaslonoș din filmul cu același nume, pictorul Riabovski din „Zvăpăiata”.

În ultimul timp am lucrat mult într-un alt domeniu al cinematografiei, nu mai puțin pasionant: dublajul în limba rusă a filmelor străine. Socotesc că în activitatea creatoare a unui actor aceasta constituie o experiență valoroasă. Am dublat multe roluri. Dar cel mai mult l-am îndrăgit pe Andrei Bolkonșki din coproducția americano-italiană „Război și pace”.

În prezent lucrez cu regizorul L. Lukov la marele său film

în două serii „Două vieți” (după scenariul lui A. Kapler), care își propune să îmbrățișeze evenimentele unei întinse perioade istorice. În acest film voi deține rolul unui ofițer din armata țaristă, Kiril Borozdm. (În discuș: Drujnikov în noul său rol).

Alexei Bahar

Nu știu cum s-a întîmplat, dar în majoritatea filmelor mi-a fost destinat rolul de șofer. Am condus rînd pe rînd taxiuri luxoase și camioane de mare tonaj, autobuze și GAZ-uri. Șoferul Racikov, personajul pe care-l interpretez în momentul de față la studioul din Alma-Ata se deosebește însă de eroii mei anteriori. Este un ofițer demobilizat care pleacă să lucreze pe

pămînturile desțelenite ale Kazahstanului. Racikov e un pasionat al călătoriilor. Toată viața și-o petrece pe drum, la volan, Racikov e unul din protagoniștii noului film kazah care poartă deocamdată două titluri provizorii: „Într-un raion” și „Greșeala lui Baianov”. Alături de Alexei din filmul „Trăim aici”, Basir din „Maxim Minciună” și căpitanul Melnikov din „Soldații”, consider acest nou erou printre rolurile mele preferate.

Filmul

Un artist popular

Maxim Ștrauh și cei care-i scriu

Poștașul care aduce în fiecare dimineață corespondența destinată locatarilor impunătoarei clădiri de pe cheiul Kotelniceskaia din Moscova este obișnuit cu surprizele. În această clădire locuiesc îndeosebi actori și oameni de artă, care primesc regulat nenumărate scrisori din cele mai diferite colțuri ale țării și de peste hotare. Surprizele provin de acolo că, de obicei, entuziaștii lor admiratori, necunoscîndu-le adresa exactă, recurg la soluții dintre cele mai neașteptate, care-i pun nu o dată în încercătură pe funcționarii de la poștă.

Cele mai multe dintre scrisorile adresate actorului Maxim Ștrauh, care ocupă un apartament la etajul al unsprezecelea al clădirii, nu poartă decît mențiunea: „Lui Ștrauh, interpretul lui Lenin”. Ștrauh se numără printre actorii pe care confrății lor i-ar putea invidia pentru marele număr de scrisori primite din partea admiratorilor. Explicația acestui fapt trebuie poate căutată și în grija, în solicitudinea cu care marele actor se ocupă de scrisorile primite, în seriozitatea și punctualitatea cu care răspunde spectatorilor care i se adresează. În biroul lui Maxim Ștrauh teancurile de scrisori pot și ele recostituî strălucita sa carieră teatrală și cinematografică, care numără mai bine de patru decenii.

O adevărată avalanșă de scrisori semnaleză debutul actorului în marele său rol: Lenin. Era în 1937, cînd cu ocazia punerii în scenă a piesei lui A. Korneiciuk: „Adevărul”, i s-a încredințat acest rol. Iată una din scrisorile primite în acea perioadă. E semnată de Vladimir Brender, vechi bolșevic ilegalist din regiunea Novgorod, care l-a cunoscut îndeaproape pe Lenin: „Ședeam în rîndul al treilea — scrie Brender — iar cînd ați apărut pe scenă am simțit nevoia imperioasă de a vă saluta și de a sta de vorbă cu dumneavoastră așa cum vorbeam cu Ilici. N-am mai avut răbdare, m-am sculat și m-am îndreptat spre culise. Prietenul meu abia a reușit să mă rețină...”

Ștrauh a debutat în cinematografie în filmul „Omul cu arma”, după piesa lui N. Pogodin. Dar cel mai mare succes l-a dobîndit cu doi ani în urmă în „Povestiri despre Lenin”. Filmul aducea pentru prima oară pe ecran momente din viața lui Vladimir Ilici. Pentru pregătirea acestui rol, actorul Ștrauh a depus o muncă uriașă, a studiat vreme îndelungată, a vizionat de nenumărate ori prețioasele documentare care-l înfățișează pe Lenin, fiecare gest caracteristic, familiar al marelui conducător al proletariatului. „Vă mulțumesc din suflet pentru felul cum mi l-ați redat pe

Lenin — scrie după vizionarea filmului I. Agranenko, din Moscova. Am fost emoționat pînă la lacrimi, Lenin creat de dv. cucerește prin profunzimea sa umanitate și bunătate, e genial, pasionat, neînfricat. Este așa cum mi l-am închipuit citind genialele sale lucrări, privindu-i portretele sau vizionînd cadrele filmului documentar”.

O scrisoare din aceeași perioadă este semnată de artista poporului Serafima Birman. Ea împărtășește colegului ei că a uitat-o profunzimea și sinceritatea cu care acesta redă trăsăturile atît de umane ale lui Vladimir Ilici.

Corespondența lui Ștrauh cu spectatorii nu are un caracter sporadic. Mulți dintre admiratorii săi i-au devenit cu trecerea anilor bune cunoștințe, care îi împărtășesc preocupările și bucuriile, se interesează de planurile de creație ale actorului, îi cer sfaturi. Printre acești prieteni se numără și muncitorul coreean On Zun Len din Phenian. În ultima sa scrisoare, el îl vestește pe „maestrul Ștrauh” că s-a înscris la școala serală și că a început să studieze cu perseverență limba rusă împreună cu cei doi fii ai săi. O fată dintr-un orașel situat în Urali, care i-a vorbit de multe ori despre pasiunea ei pentru cinematografie și despre primele succese în cadrul cercului dramatic, îi face cunoscut că a absolvit școala medie cu diplomă de merit și îl roagă să-i comunice ce formalități trebuie îndeplinite pentru a se înscrie la Institutul unional de cinematografie...

Deși corespondența cu nenumărații săi prieteni necunoscuți îi răpește uneori mult timp, Maxim Ștrauh i se dedică cu plăcere, considerînd-o un mijloc prețios de a cunoaște oamenii, destinele, caracterele și preocupările lor.

Reflector

Printre recente producții ale studiourilor „Mosfilm” se află și „Eugenie Grandet”, o adaptare pentru ecran după cunoscutul roman al lui Balzac. Scenariul și regia sînt datorite regizorului Serghei Alexeev. Personajele Félix Grandet și soția sa sînt interpretate de doi renumiți actori ai Teatrului Mic din Moscova — Semion Mejinski și Evdokia Turcianinova, Ariadna Șenghelaia, apreciata interpretă a Tatlanei din filmul „Evgheni Oneghin” apare în rolul tinerei Eugenie Grandet. Rolul verișorului Charles a fost atribuit actorului Mihail Kozakov (interpretul principal din filmele „Asasinatul din strada Dante” și „În intîmpinarea fericirii”).

În curînd se va desfășura la Moscova cea de a treia Decadă a artei și literaturii ucrainene. Cu acest prilej va avea loc și tradiționalul festival al filmului ucrainean. Studiourile cinematografice din Kiev și Odesa vor prezenta la festival 15 documentare și o serie de filme de lung metraj: „Rapsodia ucraineană”, în care este înfățișat drumul unei tinere colhoznice care ajunge o vestită actriță de teatru; „Francesca și Roman”, dedicat

luptei comune a unor tineri sovietici și italieni împotriva fascismului; „Dauria”, o transpunere cinematografică după romanul lui Oles Gonciar; „Cu prețul singelui”, după cartea lui Mihail Stelmah ș.a.

Studioul cinematografic din Irkutsk, unul dintre cele mai tinere studiouri siberiene, organizează primul său festival. Locuitorii orașului au astfel ocazia să aprecieze roadele muncii temerarilor operatorii ai studioului care au străbătut cu aparatele de filmare regiunile sălbatice ale taigalei siberiene. Printre filmele festivalului se află documentarele în culori „Pe malurile Eniseiului”, „Diamantele Iakuției”, „În căutarea comorilor pămîntului” ș.a.

Ultimul film realizat în studiourile leningradene este comedia „Gușciak din Rio de Janeiro”. După o suită de peripeții, frizerul Gușciak, care a pribezit mulți ani în străinătate, se întoarce în patrie împreună cu fiica lui și se instalează într-un sovhoz de pe pămînturile desțelenite. În rolul frizerului apare comicul V. Sokolovski.

Moment din comedia estonă „Ultimul viraj”, care rulează zilele acestea pe ecranele noastre.

BUCUREȘTI

Intr-un raion din Capitală

Consiliul raional A.R.L.U.S.-Tudor Vladimirescu din Capitală își desfășoară activitatea de popularizare a realizărilor Uniunii Sovietice în strânsă colaborare cu celelalte organizații de masă din raion, cu organizațiile de tineret, cluburi și case de cultură.

Pentru informarea oamenilor muncii despre marile înfăptuiri din Țara Sovietelor în domeniul științei, tehnicii, al culturii, Consiliul raional A.R.L.U.S. se folosește de un corp de conferențieri alcătuit din profesori, medici, ingineri și ziaristi. În ultimul timp, de pildă, dr. Sterescu, directorul Spitalului nr. 2, a vorbit în fața unui numeros auditoriu despre „Contribuția medicinei sovietice în profilaxia hepatitei epidemice”, ziaristul Nicolae Rodna despre „Ajutorul sovietic în dezvoltarea industriei ușoare în R.P.R.”, iar profesorul Andronic Minu, despre „Muzica și dansul sovietic”.

De mult interes din partea publicului se bucură și simpoziioanele, prezentările de cărți sovietice, medaliaștele și serile literare, jurnalele vorbite și, mai cu seamă, concursurile ghicitoare. Printre acestea, amintim concursurile „Cine știe răspunde” organizate în colaborare cu Comitetele U.T.M. ale școlilor medii nr. 16, 17, 26 și 39 din raion, pe teme de „Figuri de eroi comsomoliști” și „9 Mai, Ziua Victoriei și Independenței”. Aceste concursuri au antrenat sute de elevi care, sub îndrumarea profesorilor de limba română și istorie, au pregătit cu conștiinciozitate materialul bibliografic indicat.

Un nou concurs se află în pregătire în vederea zilei de 23 August.

prof. Virginia Sireteanu

membă a Consiliului raional
A.R.L.U.S. — Tudor Vladimirescu

BRĂILA

Manifestări variate

Printre manifestările organizate în luna iulie de Casa prieteniei romîno-sovietice din Brăila, de mult interes din partea oamenilor muncii s-a bucurat simpozionul „Am vizitat Expoziția sovietică de la București”.

Tot în luna iulie, la Casa prieteniei a avut loc simpozionul intitulat „Să cunoaștem Uniunea Sovietică”, la care au luat cuvîntul tovarășii Ion Lepădatu, lamino-rist și Ion Gheorghe, maistru electrician. În aceeași perioadă Casa prieteniei a mai organizat o prezentare a romanului scriitorului sovietic Petrus Brovka „Cînd se unesc rîurile”, conferințele „Noi realizări ale Uniunii Sovietice în domeniul lansării rachetelor” și „Oamenii septenarului”, expuse de inginerii Amelita Vasile și Mircea Timaru și o seară literară intitulată „Tineri constructori al comunismului”. Pe ecranul Casei prieteniei din Brăila, au rulat filmele artistice sovietice și romînești „Inima nu uită”, „Puterea dragostei”, „Telegame” și „Furtuna”. Spectacolele au fost vizionate de numeroși muncitori, intelectuali și îndeosebi de tinerii din oraș.

Ce sus e!...
(Instantaneu din Parcul de cultură și odihnă „Maxim Gorki” din Moscova)

Posta redacției

ION SIRBU — Cluj — 1) Propunerile dv. sînt interesante, ele depășesc însă specificul redacției noastre. Le puteți comunica Direcției cinematografice din Ministerul Învățămîntului și Culturii, str. Al. Popov 30. 2) Tinerii regizori la care vă referiți și-au făcut studiile la Institutul unional de cinematografie de la Moscova. 3) Vă puteți înscrie la facultatea de regie a Institutului de artă teatrală și cinematografică „I. L. Caragiale” din Capitală. Un regizor de teatru talentat poate deveni și un bun regizor de film — ex. mașul regizorului Liviu Ciulei autorul filmelor „Erupția” și „Valurile Dunării” e concludent. Vă dorim succes!

ELENA SIMION — Sibiu 1) Trimiteți-ne scrisoarea. 2) Vă puteți adresa unor tineri din R.S.S. Moldovenească din cuprinsul rubricii noastre „Scrisori din U.R.S.S.” 3) E de preferat să-i scrieți actriței dv. preferate în limba rusă. 4) Adresa Elenei Dacian: București, str. I. C. Frimu 30, raionul I.V. Stalin.

ION MOCANU — Mangalia și **RADILA GAINARU** — Sibiu: Am primit scrisorile dv. Vom căuta să vă rezolvăm cât mai curînd cererile.

M. GAVRILESCU — București — Iată adresele ce ute: Maia Nizovskaia, Moskovskaia oblasti, gorod Ivankovo, ulița Oktiabrskaja, dom 35; Liudmila Salikova, Vladimirskaja oblasti, gorod Kovrov, ulița Abelman, dom 85. Cele două fete au absolvit acum clasa 8-a. Pentru abonamente la revista care vă interesează adresați-vă oficiului poștal din cartierul dv. unde există un catalog al presei sovietice și vi se pot da toate informațiile necesare.

AURELIA POPESCU — com. Sîbeni, regiunea București — E de preferat să scrieți în limba rusă. În privința adresei: împărțiți plicul în două. În stînga scrieți adresa cu litere rusești iar în dreapta aceeași adresă cu litere romînești. Pe verso veți scrie în același fel adresa expedito-ului. Pentru o scrisoare simplă e necesar un timbru poștal în valoare de 1,60 lei.

LIDIA NECȘUȚU — București — 1) Vă puteți înscrie într-un colectiv teatral de amatori la Casa de cultură din raionul dv. 2) Urmăriți anunțurile publicate în „Informația Bucureștiului” prin care studioul „București” face cu-ocut cu prilejul fiecărui nou film aflat în lucru de ce figurație are nevoie. 3) Se pare că există un proiect în această direcție. 4) E suficient să indicați alături de numele actorului,

studioul cinematografic unde a fost realizat filmul și localitatea. 5) Cea mai bună soluție este aceea de a consulta un medic, căci s-ar putea să existe cauze interne. 6) Toate adresele la care vă referiți sînt din U.R.S.S.

VASILE NEAMȚU — Caransebeș — Vi se va trimite răspuns prin poșta.

EUGEN BEȘILEU — Timișoara — Scrieți lui P. Ignatov la Moscova, Soiuz Sovietskii Pisatelei (Uniunea scriitorilor sovietici), ulița Vorovskovo nr. 52. În limita posibilităților vă vom satisface cererea.

Dr. TEODOR CABA — com. Șolmuș, raionul Ilia: Scrieți medicilor N. Vavilova și N. Zenin, la Centrulnaia gomeopaticheskaia poliklinika Moskva. Ne pare rău, dar nu posedăm indicații mai amănunțite cu privire la adresa acestor medici. De altfel vă puteți adresa și direct secției de scrisori a ziarului „Izvestia”, (Moskva, Pușkinskaia ploščad nr. 5) rugînd să vă pună în legătură cu medicii respectivi.

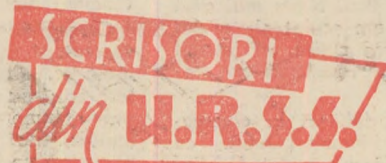
LIVIU VLAD — com. Vața, raionul Brad: Nu sîntem în măsură să vă dăm un răspuns precis. Adresați-vă direcției „Tehnimport”, str. Doamnelor nr. 5, București.

ION HOTINCEANU — Moreni: 1) Declarația lui S. Gherasimov se referă la filmele artistice de lung metraj. 2) În „Poemul mării” Boris Andreev este Savva Zarudnii, președintele colhozului. 3) Regia filmului „Doamna cu cățelul” aparține lui Iosif Helfiț, care a realizat și „Neamul Jurbinilor”, „Cazul Rumeanțev”, „Omul meu drag”.

ELENA SIRGHI — Com. Adam, reg. Galați: Vă felicităm pentru activitatea intensă pe care o depuneți. Informațiile de care aveți nevoie în legătură cu examenul, le puteți obține de la secretariatul Institutului de artă teatrală și cinematografică „I. L. Caragiale”, bulevardul Schitu Măgureanu nr. 1 București.

DOINA BADEA — Caransebeș, **MARGARETA MARCUSEV** — București: La rubrica noastră „Scrisori din U.R.S.S.” găsiți suficiente adrese de tineri sovietici. Puteți alege una sau chiar mai multe.

AUREL ZIDARU — Tulcea: Ne pare rău, dar nu sîntem în măsură să vă furnizăm datele ce vă interesează.

Locuiesc în orașul siberian Omsk

Locuiesc în orașul Omsk din Siberia. As dori să corespundez cu o elevă din clasa VI-a.

TAMARA CERNOVA
Omsk — 5, Stallniski pos.
ul. Jellhovskala 16

Am absolvit școala de construcții

Anul acesta am absolvit școala de construcții. Multe colegi ale noastre corespundeză cu tineri din diferite țări. Și noi vrem să purtăm corespondență cu colegi din România.

VALENTINA SOROKOVIKOVA
GALINA ZABOLOTSKAIA
LIDIA DIOMINA
Irkutsk, p. Sellhovo, SU
Nr. 11

Urmăresc cu interes viața din România

Urmăresc cu deosebit interes realizările din viața științifică, culturală și socială din România.

As dori să corespundez cu tineri romîni despre știință, tehnică, probleme culturale etc.

NIKOLAI PETRUȘIN
Cerkassl, p. „Aeroport”
per. Iujnii 32

Aproape un milion de vizitatori

Duminică 17 iulie, Expoziția sovietică organizată în Parcul de cultură și odihnă „I. V. Stalin” din Capitală și-a închis porțile.

Cu toată canicula, — plus 30 de grade la umbră, care s-a făcut resimțită și în această porțiune relativ răcoasă a orașului, Expoziția a continuat să fie vizitată și în ultima zi de miile de oameni ai muncii din București și provincie, sosiți cu trenurile speciale puse la dispoziție prin grija Consiliului General A.R.L.U.S. și O.N.T.-Carpajii.

În răstimpul de o lună de zile cât a stat deschisă Expoziția, vizitatorii au putut admira multitudinea exponatelor industriei grele și ușoare sovietice, începînd cu modernele mașini industriale și agricole și terminînd cu variata gamă a televizoarelor, aparaturii optice și produselor industriei alimentare. Un deosebit interes printre vizitatori l-au trezit modelele sateliților artificiali și containerelor rachetelor trimise în Cosmos.

Totodată, în Capitală și în mai multe orașe din țară, peste 15.000 de oameni ai muncii au audiat conferințele unor specialiști sovietici, organizate cu prilejul Expoziției.

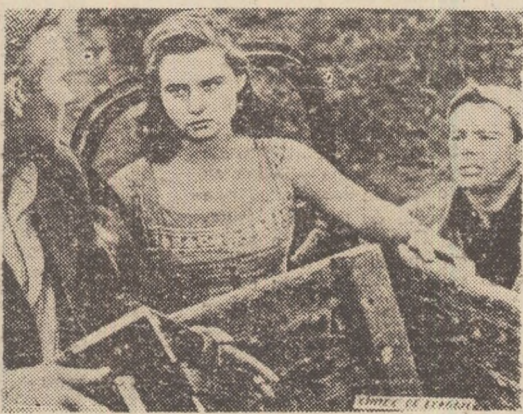
Pentru vizitatorii Expoziției au fost organizate și alte manifestări, ca de pildă, vizionări de filme artistice și documentare sovietice, „Parada model sovietice”, prezentată timp de 25 de zile la Casa prieteniei romîno-sovietice, zboruri de agrement cu elicoptere etc.

Expoziția sovietică din Parcul Stalin a fost una din cele mai solicitate manifestări de acest fel din țara noastră.

Luni, 18 iulie a.c., membrii conducerei Expoziției, în frunte cu A. I. Golovkin, au fost primiți la Consiliul General A.R.L.U.S. Mulțumind A.R.L.U.S.-ului pentru sprijinul acordat în buna organizare a Expoziției, A. I. Golovkin a subliniat marele interes de care aceasta s-a bucurat în rîndul cămenilor muncii din țara noastră.

Miercuri 27 iulie Premieră

la cinematografele „REPUBLICA” „MAXIM GORKI”
„INFRĂȚIEREA ÎNTRE POPOARE” „GHEORGHE DOJA”
O producție a studioului „Moldova-film” din Chișinău

Cîntec de leagăn

Scenariul: A. ZAK
I. KUZNETOV
Regia: M. KALIK
Imaginea: V. DERBE-NEV
Muzica: D. DEDOV

cu
NIKOLAI TIMOFEEV,
V. LEPKO, V. CETVE-
RIKOV, ȘURA KUZ-
NETOV, M. TROIA-
NOVSKI, LEV KRUG-
LII, E. SAVINOVA, I.
POLOVIKOVA, ADA
VOIȚIK.

A doua viață a „Geograției lui Ptolemeu”

Cartea aceasta a avut dușmani neiertători: umezeala, timpul, au atacat fără cruțare paginile valorosului manuscris. „Geografia lui Ptolemeu”, editată în 1511, începuse să fie considerată ca și pierdută. Odată cu dînsa urma să dispară, pentru totdeauna, unul din cele mai valoroase monumente ale culturii antice. Dar nu era oare posibilă salvarea restaurarea străvechiului document?

Soluția a fost găsită de savanta sovietică Irina Belaia, despre care se poate spune că a readus, pur și simplu, la viață acest prețios document al geniului uman. Miinile ei îndemnatice au restaurat cu o precizie uimitoare, bucățică cu bucățică, vestita operă cuprinzînd punctul de vedere al anticilor asupra structurii Universului, așa încît as-

tăzi cartea se află, din nou, în perfectă stare.

Problema restaurării operelor rare ale antichității i-a interesat dintotdeauna pe savanți. Căci pergamentul a fost folosit nu numai pentru scrierea cărților, ci și pentru acuarele, desene sau tablouri în ulei, păstrate astăzi în mai toate muzeele lumii. Celebrul pictor Van Dyck, de pildă, își picta și el tablourile pe pergament. Restaurarea manuscriselor și a tablourilor e încercată de multă vreme la Paris și Roma, dar munca aceasta migăloasă e realizată mai mult intuitiv.

Primul restaurator din lume care a inventat un procedeu strict științific de restaurare a pergamentelor, paginilor și coperșilor vechilor manuscrise, este chimista Irina Belaia. Ea și-a început cercetările în urmă cu cinci ani, în strînsă colaborare

cu Institutul de cercetări științifice a pielii și industriei încălțămintei. În clipa de față rezultatele muncii ei sînt utilizate pe scară largă de toate marile biblioteci și muzee din Uniunea Sovietică. Valoroase lucrări din secolele X—XVII, scrise în armeană veche, în ebraică sau slavă au fost restaurate după metoda ei. Biblioteca Lenin, unde lucrează Irina Belaia, este vizitată, pentru schimb de experiență de mulți restauratori din Anglia, Franța și Austria.

Realizările chimistei sovietice au trezit un viu interes și în țările Orientului Arab. De asemenea, lucrări de restaurare după „metoda Belaia” sînt în curs de a fi efectuate la biblioteca națională bulgară, „Vasili Kolarov”.

A. B.

Sportivi, tineri, adulți!
Pentru reconfortare, după eforturi, consumați tablete de

Glucoză

aromatizată

cu esențe naturale de portocale, lămâie, vanilie etc.
PLACUTE LA GUST ȘI UȘOR ASIMILABILE.

Intreprinderea de industrie locală

„OLTUL”

Slatina, str. Aleea Oltului 2

Telefoane 273 și 274

EXECUTĂ :

- lucrări de turnătorie de orice complexitate
- reparații curente, medii și capitale pentru orice tipuri de utilaj

*Garantăm calitatea lucrărilor
și termenele fixate prin contract*

EXPRES OLIMPIC

26 IULIE
ÎNCHIDEREA
VINZĂRII
BILETELOR

VINDEM

fără repartiție, în sectorul socialist:

- araci pentru vie și legume
- lăturoaie de fag
- lemn pentru construcții rurale (din fag, carpen și ulm)
- colaci pentru roți, precum și orice materiale pentru căruțe

Adresați comenzile dv. ferme

Direcției Regionale de Economie Forestieră

SUCEAVA

str. Ștefan cel Mare 74, telefon 2831

**COOPERATIVA
„MUNCITOAREA”**
TOPOLOVENI
Regiunea Pitești
Telefon 119

Primește comenzi și
livrează prompt pentru
me nationale pentru
bărbați și femei, cu mo-
tive specifice oricărei
regiuni din țară.

**Vinde imediat
din stoc:**

- marame, fulare și e-
- șarfe din borangic
- fețe de masă și cu-
- verturi din ină, cu mo-
- tive nationale.

Păţania lui Rockefeller

Campania electorală din Statele Unite are în vedere nu numai probleme de politică externă. Candidaţii rivali urzesc intrigă şi se folosesc în aceeaşi măsură şi de eşecurile pe care adversarii le suferă în viaţa publică internă. Dar se întâmplă uneori ca manevrele electorale să nu-şi atingă ţelul şi să se întoarcă chiar împotriva celor care le-au pus la cale. Într-o astfel de situaţie s-a văzut pus recent Nelson Rockefeller, iar eşecul lui a fost exploatat imediat de democraţi şi de partizanii lui Nixon din partidul republican spre a juca o festă miliardarului. Iată cum s-au petrecut lucrurile:

Înşind învingător, acum doi ani, în alegerile din statul New York, Rockefeller a hotărât să se folosească de funcţia de guvernator ca de o trambulină pentru săritul la Casa Albă. Şi-a elaborat un program şi l-a realizat întocmai. Mai întâi, guvernatorul a trecut la o majorare considerabilă a impozitelor asupra bunurilor mobile şi imobiliare şi a tuturor felurilor de servicii. La prima vedere, s-ar fi putut crede că un om care în anul următor avea să apeleze la alegători n-avea voie să procedeze aşa, dar Rockefeller vedea mai departe. După ce, în 1959, a golit buzunarele alegătorilor, anul acesta, în toată campania electorală prezidenţială, el s-a gândit să ușureze parţial povara impozitelor, spre a priza în faţa alegătorilor în rolul de binefăcător.

Lucrurile au mers cum nu se

poate mai bine. Datorită majorării impozitelor în 1959, anul acesta bugetul statului New York a marcat un excident important. În timp ce în toate celelalte state s-au înregistrat mari deficite, pentru a căror acoperire autorităţile sporesc impozitele, Rockefeller a declarat nu de mult la televiziune că intenţionează să reducă cu 10 la sută impozitele percepute de la populaţia din statul New York.

Dar Rockefeller n-a tinut seama de reacţia Washingtonului, săvârşind astfel o cumplită greşeală. Căci la Washington nici republicanii, nici democraţii nu se gîndeau de loc să reducă impozitele. Dimpotrivă, ca şi în anii trecuţi, atât Congresul cât şi guvernul au întocmit planuri de majorare a impozitelor percepute de la populaţie spre a acoperi alocaţiile crescînde pentru cursa înarmărilor. De aceea, declaraţia senzaţională a lui Rockefeller a fost pentru Washington ca o piatră aruncată într-o baltă stătută. Republicanii s-au alarmat, Johnson, liderul democrat, a început să se agite pe culoarele Congresului. Pentru că, se înţelege, nici republicanii, nici democraţii nu doresc de fel să treacă în faţa alegătorilor ca exponenţi ai sporirii impozitelor, în timp ce Rockefeller pozează în rolul de filantrop.

Johnson care, de fapt, apără de multă vreme în Congres interesele companiilor petrolifere ale lui Rockefeller, i-a atras aces-

tuia atenţia că el se pronunţă pentru sporirea alocaţiilor militare. De unde să se ia, însă, banii? Aşa încît în Congres a fost prezentat deodată un proiect de lege comun al republicanilor şi democraţilor care propunea anularea privilegiilor speciale de care se bucură companiile petrolifere. Conform legii în vigoare, adoptată de Congres în timpul războiului din Coreea, mai bine de o pătrime din beneficiile companiilor petrolifere e scutită de impozite sub pretextul epuizării zăcămintelor naturale de petrol. Rockefeller a început să se alarmeze serios. Ce joc electoral mai e şi asta cînd sînt în joc 500 de milioane de dolari pe care el nu-i plăteşte statului sub formă de impozite!

Nu cunoaştem amănunte în legătură cu ceea ce s-a petrecut ulterior în culisele Congresului. Fie că s-a ajuns la o înţelegere, fie că nici n-a mai fost nevoie de vreo înţelegere, cert este că situaţia s-a schimbat brusc.

Acum Rockefeller nu mai suflă o vorbă despre scăderea impozitelor. În adunarea legislativă din Albany — capitala statului New York — n-a fost deus nici un proiect de lege privitor la micşorarea impozitelor. Deputaţii au plecat în vacanţă şi nu se vor întruni decît în primăvara anului viitor. Iar între timp, Congresul S.U.A. a respins cu 56 de voturi contra 30 proiectul de lege care prevedea anularea privilegiilor fiscale de care se bucură companiile petrolifere.

Senatorii, în frunte cu Johnson, au votat în unanimitate propunerea de sporire a alocaţiilor militare cu aproape 2 miliarde de dolari. De unde au fost luaţi banii? Din majorarea impozitelor cu încă 4 miliarde de dolari. Numai aerul pe care-l respiră contribuabilul american mai e scutit de impozit.

N. Karev

Socoteli greşite

Acest colonel american poartă la gît o legătură de chei. Colonelul e comandantul unei baze americane de rachete situată la 100 de kilometri de Londra, una din cele douăzeci de baze similare din Anglia. Cheile n-au defel o destinaţie inofensivă. O simplă răsucire e suficientă spre „a pune în funcţiune instalaţiile unei rachete „Thor“ cu încărcătură nucleară, îndreptată spre un obiectiv din Răsărit“.

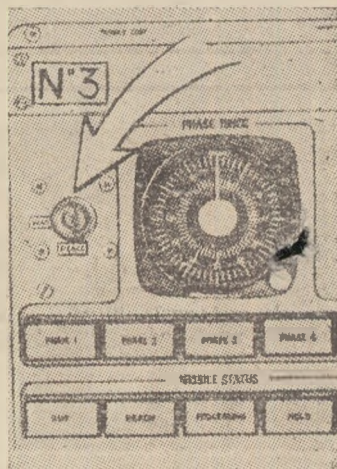
Fotografia colonelului american şi a tabloului de comandă a bazei de rachete situată pe teritoriul Angliei au apărut în revista franceză „Paris-Match“. Ele au apărut tocmai în clipa cînd oamenii cinstiţi s-au simţit din nou cuprinşi de îngrijorare pentru destinele omenirii. Un bombardier de recunoaştere „RB-47“ care a decolat de pe o bază militară americană situată în insulele britanice a încălcat frontiera Uniunii Sovietice. Poporul englez a aflat cu minie şi indignare despre noua provocare a duşmanilor păcii. El cere înlăturarea bazelor militare străine situate pe teritoriul englez.

Dar tocmai atunci, săptămînalul francez a găsit cu cale să-şi ofere paginile sale spre a face o reclamă neruşinată aţîţitorilor americani la război. Reportajul vroia să fie plin de semnificaţie: o revistă franceză face reclamă bazelor americane, situate pe teritoriul englez. Impresionanta unitate dintre aliaţii atlantici! Această unitate există, însă, numai în închipuirea redactorilor de la „Paris-Match“. În realitate, aliaţii S.U.A. din N.A.T.O. sînt tot mai nemulţumiţi.

„Anglia a intrat în N.A.T.O. crezînd că acesta e o grupare defensivă — scrie săptămînalul englez „New Statesman“. Dacă politica N.A.T.O., controlată de la Washington, va continua, însă, să fie provocatoare şi aţîţitoare, Anglia va trebui să iasă din această alianţă“.

„Paris-Match“ remarcă în treacăt că spre a pune în funcţiune instalaţiile rachetei ar fi nevoie chipurile, de consimţămîntul englezilor. Săptămînalul englez „Tribune“ este de altă părere. La 15 iulie, această revistă a publicat un amplu articol rodational în care îşi exprimă speranţa că guvernul Marii Britanii, de pe teritoriul căreia a decolat avionul „RB-47“, va trage în cele din urmă concluziile necesare „din acest incident tragic şi stupid“. Săptămînalul îşi bate joc de afirmaţiile unor per-

sonalităţi oficiale care pretînd că Anglia ar exercita, chipurile, un „control comun“ asupra bazelor americane de pe teritoriul ei. „Tribune“ aminteşte că guvernul englez a aflat de zborul provocator al altui spion — avionul „U-2“ — numai după ce acesta a fost doborît deasupra teritoriului Uniunii Sovietice. Revista arată că „primul ministru englez a aflat de ordinul ministrului american de război, Gates, în legătură cu declararea în stare de alarmă a forţelor armate americane în ajunul conferinţei la nivel înalt abia după ce acest ordin a fost dat. Iar în ce priveşte zborul bombardierului „RB-47“, deşi acesta a decolat de la baza Brize-Norton din Oxfordshire, primul ministru a aflat de el abia după ce americanii au arătat că acest avion a dispărut fără urmă“.

Deasupra lacătului pentru care au fost făcute cheile pe care le poartă colonelul american sînt înscrise două cuvinte: „Pace“ şi „Război“. Propagandiştii şantajului atomic de la „Paris-Match“ spun parcă cititorului: „„Priveşte, e de ajuns să fie deschis lacătul pentru că lumea să fie înghiţită de virtejul atomic. În mîinile colonelului american se află cheia spre pace sau război“.

În zadar îşi fac, însă, iluzii „aliaţii atlantici“. Cheile păcii nu se află în mîinile conducătorilor Pentagonului. Ele sînt ţinute strîns în mîna de omenirea iubitoare de pace. Iar popoarele nu vor îngădui nimănuşi să se joace cu focul. Propagandiştii politicii „de pe poziţii de forţă“ care fac o reclamă zgomotoasă bazelor de rachete ale S.U.A. şi-au greşit din nou calculele.

S. Goliakov

Brucker îl dă de gol pe Strauss

Un cunoscut proverb francez spune că în gura unor oameni politici sau a unei femei fuşuratică, cuvîntul „nu“ are o înţelegere gamă de nuanţe, de la evazivul „se poate“ şi pînă la hotărîitul „da“.

Evident, cercurile conducătoare de la Bonn şi-au însuşit temeinic această formulă, pe care o folosesc cu orice prilej. E mult oare de cînd cancelarul Adenauer, de pildă, a declarat că atîta timp cît se va afla el la putere, Germania occidentală nu va avea Bundeswehr? Şi ce s-a întîmplat? Bundeswehrul mărşăluieşte, iar doctorul Adenauer e denumit părintele lui. A trecut

şelor Terestre ale S.U.A., în chestiunea înzestrării Bundeswehrului cu arme atomice şi rachete. În cursul tratativelor, Strauss şi-a exprimat dorinţa de a achiziţiona pentru copilăndii săi tomnatici o jucărie nevinovată pe nume racheta „Polaris“, cu o rază de acţiune de 1.000 de mile.

Povestea cu racheta „Polaris“ a ajuns şi în presă, stîrnind mare zarvă, mai ales în Anglia. Englezii şi-au reamîntit că atunci cînd Watkinson, ministrul de război al Angliei a încercat să ceară acelaşi lucru de la aliatul său american, a întîmplat un refuz categoric.

Brucker a declarat la 4 iulie la o conferinţă de presă că, în timpul călătoriei la Washington, Strauss „a manifestat interes“ pentru racheta „Polaris“.

Declaraţia lui Brucker a avut efectul exploziei unei bombe. După cum a arătat corespondentul de la Bonn al ziarului „Daily Express“, „prin această simplă declaraţie, Brucker a relevat fără să vrea lipsa de sinceritate a lui Strauss şi a altor reprezentanţi ai guvernului Adenauer care dezminşiseră categoric ştirile despre interesul manifestat de R.F.G. pentru racheta „Polaris“.

Acest fapt a stîrnit derută în Pentagonul Germaniei occidentale. Un purtător de cuvînt oficial al ministerului de război al R.F.G. a declarat că afirmaţia lui Brucker a fost cu totul „neşteptată şi inexplicabilă“. Ba mai mult, potrivit relatărilor presei, Strauss însuşi s-a grăbit să declare iar că el n-a discutat niciodată cu Brucker despre rachetele „Polaris“. Cum s-ar spune: eu nu sînt eu, racheta nu-i a mea. În sfîrşit, Brucker, căruia, după cum se vede, i s-a explicat cum stau lucrurile, a însărcinat pe ambasadorul american de la Bonn să dea explicaţii cam cu următorul conţinut: afirmaţia mea că Strauss a manifestat interes pentru rachetele „Polaris“ trebuie înţeleasă că el nu a manifestat interes; declaraţia mea că noi dorim să înzestram Bundeswehrul cu aceste rachete trebuie înţeleasă că noi nu dorim.

Întocmai ca fata uşuratică din proverbul francezesc.

M. Sturua

Asa se poate incheta cariera lui Adenauer desen de M. Abramov

oare mult timp de cînd Bonn-ul oficial, bătîndu-se cu pumnul în piept, a jurat în faţa întregii lumi, că nu va admite înarmarea atomică a Bundeswehrului? Şi care-i rezultatul? O pădure de mîini ridicate în Bundestag a ratificat legea cu privire la înzestrarea forţelor armate ale Germaniei occidentale cu arma nucleară.

În sfîrşit, de curînd domniile de la Bonn au recurs din nou la această formulă a fetelor uşuratică. Strauss, ministrul de război al R.F.G., a vizitat Statele Unite, unde a dus tratative cu colegul său Brucker, ministrul For-

Şi iată că domnul Strauss a hotărît să recurgă la o stratagemă, declarînd că în timpul vizitei în S.U.A. nu s-au purtat discuţii cu privire la achiziţionarea rachetei „Polaris“. Încă puţin şi ministrul R.F.G. ar fi ajuns să afirme că la drept vorbind nici nu ştie ce fel de rachetă e aceasta şi la ce se întrebă înţelează.

Dar minciuna are picioare scurte, aşa că Strauss a fost imediat demascat. Şi de către cine anume? Chiar de Brucker, ministrul Forţelor Terestre ale S.U.A. În cursul unei vizite de răspuns la Bonn,

SĂPTĂMÎNA